

MASTEROPPGAVE

M1GLU

Mai 2022

Konkurransen i kroppsøving

En kvalitativ studie av konkurranse i kroppsøving på barneskolen

Competition in Physical Education

A qualitative study of competition in Physical education in the primary school

30 studiepoeng oppgave

Eiven Hølmo Solberg

OSLOMET

OsloMet – storbyuniversitetet

Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier

Institutt for grunnskole- og faglærerutdanning

Forord

Som en av flere i det aller første kullet i den nye 5-årige grunnskolelærerutdanningen takker jeg herved for meg. Etter fem fine og lærerike år på OsloMet så endte studietiden min her, i form av en avsluttende masteroppgave.

Først må jeg sende en stor takk til de fire informanter som hjalp meg med innsamlingen av god data. Dere var imøtekomende, reflekterte og delte nyttige og interessante tolkninger av konkurranse. Videre må jeg takke veileder Øyvind Standal for gode faglige innspill, tilbakemeldinger og oppfølging.

Samboer og kjæreste Aurora takkes herved for at du har støttet meg (og pushet meg) i skriveprosessen min.

Mamma, Pappa og resterende familiemedlemmer rekket også en stor takk.

Gode venner har vært til stor nytte sosialt. Dere vet hvem dere er.

Den siste takken rekket til alle i fotballklubben min Eidsvold IF! En spesiell takk til medspillere og trenere som i denne perioden hjalp meg til å spille den største kampen i min fotballkarriere, hvor vi tok imot Lillestrøm hjemme i 1.runde av cupen foran 1300 tilskuere

Jeg ser nå frem til å begynne i fast jobb og gleder meg til å ta fatt på den viktige jobben som lærer på barneskolen.

Oslo, mai 2022

Eiven Hølmo Solberg

Sammendrag

Denne studien tar for seg konkurranse i kroppsøving som tema, med retning mot barneskoler. Jeg har formulert en problemstilling som lyder slik: «*Hvordan konkurranse fungerer i kroppsøving på barneskolen og om lærere merker endring hos elever fra kroppsøvingstimer til andre fag?*» For å svare på problemstillingen så har jeg benyttet kvalitative forskningsintervjuer for å innhente data fra fire informanter.

Tidligere forskning på temaet forteller at det finnes både positiv og negativ tilnærming til konkurranse i skolesammenheng. Konkurranse kan skape tapere og vinnere, noe som igjen vil spille inn på elevers erfaringer på temaet.

Jeg har tatt for meg teori som går på motivasjon, elevers egenskaper som blant annet selvpoppfattelse og mestring og læring i lys av konkurransepregede aktiviteter. Studiens teoretiske perspektiv blir sett gjennom selvbestemmelsesteorien til Edward L. Deci og Richard Ryan.

Funnene mine vil bli sett på gjennom dette teoretiske perspektivet og funnene mine viser et fokus mot gjennomføring og ikke resultat. Lærere har et viktig ansvar for å tilrettelegge for en sunn konkurranseform hvor det skapes forskjellige vinnere, hvor lærere bør trekke inn ulike variabler for at det ikke alltid blir de samme elevene som vinner. På denne måten så vil elever i større grad få økt motivasjon som så ville kunne være med på å føre til læring for elever. Ved å ha fokus på Fair play, takle resultater og det at en alltid skal gjøre sitt beste er viktige fokusområder. Elever har ulike interesser og styrker. Derfor vil noen elever vise bedre egenskaper i andre fag og det er dermed vanskelig å konkludere noe bestemt om lærere merker endring hos elever fra kroppsøving til andre fag.

Konkurranseformen er bra på riktige premisser og det er læreres oppgave å tilpasse undervisning med konkurransepreg slik at det blir brukt riktig. Dette vil jeg ha fokus på når jeg endelig skal jobbe fast som lærer.

Nøkkelord: konkurranse, kroppsøving, gjennomføring, tilrettelegging, motivasjon og mestring

Abstract

This study focuses on competition as a theme, related to the earlier years of primary school. I have chosen the following thesis: “How is competition working in Physical Education and are the teachers witnessing any changes for the pupils from P.E to other subjects?” To answer the thesis I have chosen qualitative research interviews from four informants.

Earlier research related to the theme tells us that there are both positive and negative approaches to competitions in school. Competition can create losers and winners, which again will be reflected in the pupils`experiences on the subject.

I have focused on theory on motivation, pupils`skills in selfevaluation, learning and ability to succeed in light of competitive activities. The theoretical perspective of the study is based on the theories of selfdetermination by Edward L Deci and Richard Ryan.

My findings will be analysed through these theoretical perspectives and the findings show a focus towards ability to perform to the best of one`s ability, not on the final result. Teachers have an important responsibility to choose healthy ways of competing where the opportunities to get different winners are present. The teachers should find a variety of activities so that the same pupils don`t win every time. If they succeed in doing this the pupils will strengthen their motivation and their learning process. By focusing on Fair Play, learning how to deal with the results and always encourage to try one`s best, are essential parts of the learning process. The pupils have different abilities and areas of interests. That`s why some pupils will show better strengths in other subjects than P.E, therefore it is difficult to conclude about whether the teachers experience differences from P.E to other subjects.

Competitive activities on the right sort of level for the pupils is positive in my findings, and it is essential that the teachers are able to use competitions in their teaching in the best way for the pupils as a group and as individuals. That is what I will be focusing on when I finally get to work as a full-time teacher.

Keywords: Competition, Physical Education, adjustments to include all the students, motivation and ability to fulfill tasks.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	7
1.1 Bakgrunn for valgt tema	7
1.2 Problemstilling	7
1.3 Fremgangsmåte	8
2. Tidligere forskning	9
3. Teori	12
3.1 Konkurransen	12
3.1.1 Konkurransen i kroppsøving	13
3.1.2 Positive sider ved konkurranse i kroppsøving	15
3.1.3 Negative sider ved konkurranse i kroppsøving	16
3.2 Motivasjon	16
3.2.1 Selvbestemmelsesteorien	17
3.3 Psykiske egenskaper	21
3.3.1 Selvpoppfattelse	21
3.3.2 Holdninger	21
3.4 Fysiske egenskaper	22
3.4.1 Innsats	22
3.4.2 Mestring	23
3.5 Læringsutbytte	23
3.5.1 Hva sier læreplanen i kroppsøving?	23
3.5.2 Kroppslig læring	24
3.5.3 Samspill	25
4. Metode	26
4.1 Metodiske valg	26
4.2 Kvalitativt intervju	27
4.2.1 Intervjuundersøkelsens syv faser	28
4.2.2 Utvelgelse av informanter	31
4.2.3 Intervjuguide	33
4.3 Datainnsamling	34
4.3.1 Pilotintervju	34
4.3.1.1 Gjennomføring	34
4.3.2 Enkeltintervjuer	35

4.3.2.1 Gjennomføring	35
4.4 Databehandling	37
4.4.1 Transkribering	37
4.4.2 Analyse og koding	38
4.5 Kvalitetssikring	38
4.5.1 Reliabilitet	38
4.5.2 Validitet	39
4.6 Etiske betraktninger	40
4.6.1 Informert samtykke	40
4.6.2 Konfidensialitet	41
5. Resultat og diskusjon	42
5.1 Hovedfunn	42
5.1.1 Svar på problemstilling	43
5.2 Funn	44
5.2.1 Informantenes tolkning av konkurranse	44
5.2.2 Didaktisk bruk av konkurranse	46
5.2.3 Læringsutbytte	48
5.2.4 Fra kroppsøving til andre skolefag	49
5.3 Diskusjon	51
5.3.1 Et positivt syn	51
5.3.2 Den gode konkurransen	52
5.3.3 Gjør alltid ditt beste	53
5.3.4 Elever er forskjellige	54
6. Avslutning	55
7. Bibliografi	57
8. Vedlegg	59
8.1 Godkjennelse fra NSD	59
8.2 Informasjonsskriv og samtykkeerklæring	61
8.3 Intervjuguide	65

1. Innledning

Konkurransen er et fenomen alle mennesker før eller siden vil møte i livet og få ulike forhold til. På en side kan konkurranse bidra til læring og positive erfaringer, mens på den andre siden kan det føre til at elever kan bli sett på som tapere og andre negative erfaringer.

Studiens innledning vil først ta for seg temaet og bakgrunnen for valgt tema. Deretter presenteres problemstillingen, med noen tanker rundt, før jeg avslutningsvis forklarer hvordan jeg har gått frem for å finne ut av dette.

1.1 Bakgrunn for valgt tema

Denne studien omhandler konkurranse i kroppsøving. Bakgrunnen for at jeg har valgt denne tematikken er fordi jeg har i alle år har vært et konkurransemenneske og har nytt å konkurrere på alle mulige måter. Gjennom egne erfaringer med kroppsøving og organisert idrett så har jeg sett og opplevd mye, både positive- og negative erfaringer.

De siste årene så har det vært en diskusjon i media om hvorvidt konkurranse hører hjemme i norsk kroppsøving. Det virker som folk har sterke meninger når det gjelder bruk av konkurranser i faget og det virker som det er en enten-eller holdning til dette. Derfor er konkurranse i kroppsøving et relevant tema for meg å undersøke som kommende lærer. Jeg er ute etter å undersøke hvordan konkurranse fungerer i kroppsøvingstimer på barnetrinnet. Jeg skal også prøve å se kroppsøvingsfagets konkurranseaktiviteter i sammenheng med andre skolefag, siden jeg skal spørre lærere som ser elevene i flere fag enn bare kroppsøving om de klarer å se og legge merke til om elever har en endring fra kroppsøving til andre fag.

1.2 Problemstilling

Ut ifra at jeg vil undersøke om hvordan konkurranse fungerer i kroppsøvingstimer og at jeg lurer på om lærere klarer å observere forskjeller på elever fra kroppsøvingstimer til andre fag

så blir problemstillingen min: «*Hvordan konkurranse fungerer i kroppsøving på barneskolen og om lærere merker endring hos elever fra kroppsøvfagsfaget til andre fag?*»

Dette er en todelt problemstilling som gir et utgangspunkt for resterende innhold i studien.

1.3 Fremgangsmåte

Måten jeg undersøkte problemstillingen på er at jeg tidlig bestemte meg for å gjennomføre en kvalitativ studie hvor jeg skulle intervju lærere for å høre deres tolkninger og erfaringer rundt temaet. Jeg unngikk å søke etter kun faglærere i kroppsøving fordi jeg også var på søken etter om lærere klarer å se om elever endrer væremåte fra kroppsøvfagsfaget til andre skolefag når det gjelder konkurransepregede aktiviteter og da følte jeg det var best å spørre lærere som også har samme elever i andre settinger enn bare i kroppsøving.

Dette synes jeg er interessant fordi elever vil i ungdoms- og voksenlivet møte konkurransesituasjoner i form av konkurranse om studieplasser, utdanning og jobber. Elever kan dermed ikke bli helt skjermet for konkurranse og jeg tenker at vi som kommende lærere kan jobbe med å ufarliggjøre konkurransesynet.

Oppgaven er bygd opp med seks kapitler, jeg har benyttet meg av for å besvare studiens problemstilling. Kapittel 1 er studiens innledning. I kapittel 2 tar jeg for meg tidligere forskning på konkurranse i kroppsøving. Videre tar jeg for meg oppgavens teori og presenterer mitt teoretiske perspektiv i kapittel 3 som er selvbestemmelsesteorien til Deci og Ryan. Kapittel 4 presenterer jeg studiens metode og fremgangsmåte. Så vil jeg i kapittel 5 komme med funn, svare på problemstilling og drøfte funn i lys av teori og empiri, før kapittel 6 er studiens avslutning. Hvor jeg oppsummerer og presenterer i kortversjon, på hva jeg har funnet og vurderer betydningen av dette.

2. Tidligere forskning

I dette kapitlet vil jeg ta for meg tidligere forskning rundt konkurranse i kroppsøving. Jeg vil også se på hva litteraturen innenfor dette området sier og på hva som kan være av interesse for meg, med tanke på min problemstilling.

Før jul så gjennomførte jeg en oversiktsstudie om konkurranse i kroppsøving og det viste at det har vært relativt lite av tidligere forskning i skolen som var rettet mot kroppsøvingfaget i forhold til andre skolefag. Jeg prøvde også å finne artikler eller andre studier til norsk kroppsøving, men dette var verre å finne. Det var klart mest internasjonal forskning på tematikken. Utenom masteroppgaver de seinere årene trekker jeg frem *Competition in Physical Education: Avoid, Ask, Adapt or Accept* (Aggerholm, Standal, & Hordvik, 2018) som er en interessant artikkel som faktisk er rettet mot konkurranse i norsk kroppsøving. Forfatterne forklarer at forskning rundt erfaringer i konkurranse viser et mindre positivt bilde (Aggerholm, Standal, & Hordvik, 2018). De henviser til positive sider ved konkurranseaspekteret som ved at elever kan lære om moralske aspekter som fair play og respekt, gjennom konkurranseaktivitet på skolen.

Det har vært diskutert endel i norsk media at konkurranse bør fjernes helt fra kroppsøvingfaget og i denne artikkelen kommer de med fire begreper kommende lærere kan ha mot konkurranse i kroppsøving. Ved å kunne unngå, spørre, justere eller akseptere konkurranse så vil dette hjelpe lærere om hvordan de kan benytte konkurranse i kroppsøving i praksis. Selvom denne artikkelen er skrevet av norske professorer og førsteamanuensis så har de skrevet på engelsk. Jeg skjønner hvorfor de har gjort det, for det er nok enklere å få ut om i verden, men jeg skulle likevel likt å sett artikler med norsk skriftspråk. Det er mye skrivi om at kroppsøvingfaget i Norge beveger seg i feil retning. Den beste måten å hjelpe de nåværende- og fremtidige kroppsøvingslærere må da være å skrive lignende tekster på norsk slik at det blir enklere å ta det til seg og ta det med rett ut i kroppsøvingstimen rundt om i landet.

I fremtiden så er det de kommende lærerne som vil styre kroppsøvingfaget. I forhold til dette så gjennomførte Stephen Harvey og Toni M. O'Donovan en undersøkelse som gikk mot lærerstudenter hvor de ble spurt om deres tanker om konkurranse i kroppsøving. Her kom det

fram at elever i stor grad tolker konkurranse som noe som handler om å vinne eller tape (Harvey & O'Donovan, 2011). Lærerstudentene forklarte også at deres syn på konkurranse var preget av deres syn på konkurranse fra deres tidligere erfaringer. Andre resultater fra undersøkelsen var at det også kan være positive trekk i det å lære å takle motgang og resultat. Samarbeid og jobbe sammen med andre kommer igjen som positive trekk av konkurranse i kroppsøving. Denne studien fra England bar også trekk av at England ikke er resultatorientert i forhold til andre nasjoner. Hvis noen her i Norge kunne lagd en lik undersøkelse med lærerstudenter her i Norge for så å sammenligne de med andre nasjoner hadde vært interessant å sett resultater av. Ved å ha fokus på lærerstudenter og gjøre de oppmerksomme på hva som er sunn og god konkurranse i skolen, så vil dette føre i større grad til positive erfaringer for elever i den norske skole.

Sunn og god konkurranse blir tatt opp av amerikanske Todd Layne. I denne artikkelen tar Layne seg «The sport education» modellen og gir tips og andre anbefalinger som kan skape et konkurransedyktig miljø gjennom artikkelen, rundt bruken av konkurranse i kroppsøving (Layne, 2014). Han forteller om at lærere vil sannsynlig være enig at det både er positive og negative sider, men ved å fremme miljøet og elevers motivasjon for konkurranser så vil det i større grad kunne føre til læring hos elever. Unngå å bruk ordene «vinne» og «tape», for det kan fremkalle en negativ respons fra elever (Layne, 2014). God konkurranse er også utfordringer som gjør at elever ikke alltid klarer ting på første forsøk, forklarer Layne. «Slike utfordringer kan skape en indre driv hos eleven som øker motivasjonen til å mestre noe bestemt» (Layne, 2014).

Av det som kommer frem fra tidligere forskning er at folk klarer å se saken med forskjellige synspunkter. Både positive og negative. En ting som går igjen hos flertallet lærere som er positive til konkurranse er at den positive holdningen til konkurranse kommer som regel fra trenere. Slik Drewe kommer med i «An Examination of the Relationship Between Coaching and Teaching (Drewe, An examination of the relationship between coaching and teaching, 2000). En ting jeg vil kritisere Drewe for her, er at det er mye referering med for at denne artikkelen har blitt til. Jeg tror at hvis forfatteren heller hadde gjennomført en kvantitativ studie, hvor det hadde vært tall som kunne bygd opp det hun skriver, så ville man fått en klarere oversikt. Som ville blitt mer lettlest og hvor leserne kunne tatt med seg det trenere gjør positivt, som lærere bør ta med over til undervisningen.

Charles A. Duncan og Ben Kern (2020) tar for seg konkurranse som en viktig del av amerikansk kultur og i mange amerikanske kroppsøvningsprogrammer. De tar opp fem myter om konkurranse: (1) alle liker konkurranse, (2) konkurranse er motiverende, (3) konkurranse er morsomt, (4) konkurranse fremmer fysisk aktivitet, og (5) konkurranse forbereder barn på den virkelige verden. Hensikten med denne artikkelen var å illustrere behovet for bedre balanse mellom vektleggingen av samarbeidende og konkurransedyktige læringsmiljøer i kroppsøvningsundervisning. Forfatterne hevder at fysiske og sosiale ferdigheter kan komme som et resultat av konkurranseaktiviteter. Videre tar de opp at lærere bør vurdere det fysiske, kognitive og emosjonelle utviklingsnivået til elevene sine når de planlegger konkurranseaktiviteter. De mener at for å optimalisere undervisningspraksisen med konkurranse som undervisningsaktivitet og fremme ulike ferdigheter som nevnt over så må lærere variere undervisningsinnholdet sitt, varierer regler og grupper, sette pris på mangfold i interesser og evner hos elevene, prøv å sørg for at alle elevene har ferdighetene før du setter dem i konkurransesituasjoner, tilby alternativer for ulike nivåer av konkurranse, gi konstruktive og veiledende tilbakemeldinger og ikke minst legg vekt på det morsomme, altså det elever synes er gøy og anerkjenn innsats og forbedringer for individene.

Et lite sammendrag av tidligere forskning er at mange har samme syn på konkurranse. Flere av de samme fordelene og ulempene blir gjengitt ved slik undervisningspraksis. Det har vært mye snakk om enten/eller tilnærming på tematikken og hvordan den kan gjennomføres, men vi må ikke glemme at det er lærere som har ansvaret og skal fikse dette og sørge for best mulig læring og oppfølging av elevene.

3. Teori

I teorikapitlet mitt tar jeg for meg den teorien jeg synes er viktig og relevant for studien min. Teorien og empirien, som det også kalles når jeg samler data, benyttes for å svare på problemstillingen min. Teori kommer fra det greske ordet *theoria* og betyr det å se på, betrakte eller granske noe (Christoffersen & Johannessen, 2012, s. 25). I vitenskapelig litteratur finnes det ingen bestemt definisjon av teori, fordi det finnes så mange ulike definisjoner og ulik bruk av teori, men Christoffersen & Johannessen (Christoffersen & Johannessen, 2012) definerer teori som en generell påstand om virkeligheten.

Gjennom dette kapitlet skal jeg se på teori rundt konkurranse som er kjernen i problemstillingen min. Konkurransbegrepet må også sees på med en kroppsøvingsskontekst og nevner kjapt noen forskjeller og likheter mellom kroppsøving på barneskolen og ungdomsskole og videregående før jeg tar for meg positive og negative sider ved konkurranse i kroppsøving.

Jeg skal også ta for meg et teoretisk perspektiv som går på motivasjon. Da har jeg valgt selvbestemmelsesteorien til Edward L. Deci og Richard Ryan og med dataen jeg finner og kommer frem til så skal jeg se dette i lys av denne teorien. Med tanke på at problemstillingen min ikke kun består av konkurranse, så skal jeg videre i kapitlet også ta for meg endring hos elever og det jeg mener og tenker på her er både psykiske- og fysiske egenskaper som selvpoppfattelse, holdninger, innsats og mestring. Før jeg avslutningsvis i kapitlet tar for meg læring i konkurranse i kroppsøving og hva læreplanen i kroppsøving sier.

3.1 Konkurranse

Studiens sentrale begrep er konkurranse. Det er konkurranse overalt. Det finnes konkurranse i biologi, ved at det i havet og i naturen er levende organismer og dyr som konkurrerer med hverandre om ulike ressurser, for eksempel mat. Økonomi, idrett er andre områder hvor det foregår konkurranse. Vi mennesker lever i et konkurransesamfunn ved at vi konkurrerer om utdanning, jobber og boliger for å nevne noe.

Vi mennesker har et visst behov for å konkurrere og for å vise oss fram. Det er vanskelig å si helt konkret når begrepet konkurranse først oppsto, for det har nok forekommet helt tilbake til

de første menneskene, men konkurranseidrettens opphav kommer fra den greske Antikken og spores tilbake til ca. 700 f.Kr.

Jeg velger å definere konkurranse som en situasjon hvor en eller flere deltakere eller lag deltar og kjemper mot hverandre om å vinne, men det kan også bli definert slik som fra The Sports Ethicist:

“Competition is an activity involving multiple parties that are attempting to achieve an exclusive goal, one which cannot be held in common or shared among the parties, and in which there are some set of rules, guidelines, or constraints on the means for participating and achieving the goal” (Klein, 2013).

For å oversette dette så blir konkurranse definert som en aktivitet som involverer flere parter som forsøker å oppnå et eksklusivt mål, hvor det er et sett med regler, retningslinjer eller begrensninger for måtene å delta på, for å oppnå målet.

Alle elever vil før eller siden møte på en form for konkurranse i livet. Enten det er i form av fritidsaktiviteter som har idrettspreg eller i form av utdanning. I overgangen fra ungdomsskolen til videregående og fra videregående til høyere utdanning blir elever rangert ut ifra kvoten i vitnemålet og de skolepoengene de har oppnådd. I tillegg til skolepoeng så finnes konkurransepoeng som er den poengsummen du får etter at tilleggspoeng og alderspoeng er lagt til. I den ordinære kvoten konkurrerer du med konkurransepoengene dine (Kunnskapsdepartementet). Det er ingen tvil om at det finnes mange former for konkurranse og at elever vil møte mange konkurransesituasjoner i livet, derfor mener jeg at elever ikke bør bli skjermet for konkurranseaspektet.

3.1.1 Konkurranse i kroppsøving

Konkurransebegrepet må sees på med en kroppsøvingskontekst. Det finnes som sagt mange former for konkurranse, men jeg er på søken etter fenomenet konkurranse i kroppsøvfingsfaget.

Konkurranse i norsk kroppsøving foregår ved at det er elever som konkurrerer med- eller mot hverandre og mot seg selv. Det kan både være individuell konkurranse eller lag og grupper som konkurrerer. I en konkurranse dreier det seg om å fastslå hvem som er best eller presterer best og ofte kåres det en vinner, hvor lærer, og innimellom også elever er med på å bedømme. Men konkurranse i kroppsøving handler ikke bare om å vinne eller tape som noen kanskje

tror. Fokuset må få en annen vinkling. Slik som informant nummer 3 (Martin) sa til meg: «Det er fint å skape vinnere, men vi skal ikke skape tapere». Så spørsmålet er hvordan vi skal gjøre dette.

Konkurransse eller konkurranssepregede aktiviteter i norsk kroppsøving har en sammenheng med idrett, og har alltid vært tilstedte og allerede tilbake til 2000 sa Hollekim & Vingdal at kroppsøvingsfaget var i en utviklingsfase, hvor konkurranser i faget stadig får mindre plass i dagens undervisning (Hollekim & Vingdal, 2000). I den nye læreplanen (LK20) i kroppsøving (KRO01-05) (Kunnskapsdepartementet, 2019) er ikke konkurranse fysisk nevnt, derfor er det mye snakk om vi i det hele tatt skal undervise ved hjelp av konkurranseaktiviteter i kroppsøvingsfaget. Slik som Aggerholm, Standal og Hordvik spør om i artikkelen deres *Competition in Physical Education: Avoid, Ask, Adapt or Accept?* «Competition is an essential part of youth sport. But should it also be part of the curriculum in physical education? Or are competitive activities incompatible with the educational context? (Aggerholm, Standal, & Hordvik, 2018, s. 385)». Her tar forfatterne og presenterer og diskuterer fire normative argumenter. Disse begrepene er om man skal unngå, spørre, tilpasse eller akseptere konkurranse i kroppsøving som på hver sin måte kan lede tematikken i fremtiden.

Eksempler på konkurranssepregede aktiviteter i kroppsøvingstimene er ballidretter, stafetter, turn, svømming eller ski. Ved å variere konkurranseaktiviteter i kroppsøving så kan elever føle mestring og få økt motivasjon og holdninger til konkurranssepregede aktiviteter. Konkurranse vil alltid oppleves som positivt for noen og negativt for andre, men det viktige er at elever opparbeider ferdigheter og utvikler seg som mennesker (Harvey & O'Donovan, Pre-service physical education teachers' beliefs about competition in physical edcation, 2011).

De fleste lærere vil sannsynlig være enig at det både er positive og negative sider ved konkurranse i kroppsøving (Layne, Competition within Physical Education: Using Sport Education and Other Recommendations to Create a Productive, Competitive Environment, 2014). I delen under vil jeg ta for meg positive og negative sider ved konkurranse. Her er det viktig å presisere for at de positive sidene skal komme frem, så må lærere legge til rette for god og rettferdig konkurranse.

3.1.2 Positive sider ved konkurranse i kroppsøving

Deltakelse i konkurranseaktiviteter kan være en nødvendig forberedelse til livet gjennom erfaringer som gjøres ved å takle seire og tap (Drewe, 1998). Vi lever i et konkurrerende samfunn hvor vi konkurrerer om utdanning og jobber og hvis elever ikke har møtt slike konkurransesituasjoner før så kan de få et brutalt møte med voksenverdenen. Andre positive trekk ved slik undervisningsaktivitet for elevene er å samarbeide med andre (Drewe, 2000), være fysisk aktiv og ikke minst ha det gøy (Layne, 2014). Ulike former for bevegelsesaktiviteter kan være vanskelig å mestre med engang og det å ikke alltid at en klarer noe på første forsøk, men dette kan faktisk føre til en indre driv hos eleven som øker motivasjonen til å mestre noe bestemt (Heidorn, 2018).

Et sentralt mål ved kroppsøving er å gjøre det mulig for alle å utmerke seg (Aggerholm, Standal, & Hordvik, 2018). Ved å ha forskjellige former for konkurranse, ikke bare fysiske, men også problemløsninger gjør at flere kan utmerke seg og kjenne på mestring. God og rettferdig konkurranse definerer jeg med at resultatet ikke alltid er gitt, slik det fort er hvis det er fysiske egenskaper, noe som avgjør 60-meteren. Hvis en klasse gjennomfører en 60-meters løpskonkurranse, så vil visse elever har fordeler gitt i sine fysiske ferdigheter. Da har ikke alle likt utgangspunkt før en slik konkurranse.

Det å lære seg regler er noe, men og godta regler er noe annet (Shields & Bredemeier, 2011). Det å godta at en elev slo deg ut i kanonball kan være vanskelig å takle, derfor er det viktig for lærere å være tydelig på dette med fair play (Aggerholm, Standal, & Hordvik, 2018). Noen ganger vinner vi og andre ganger taper vi. En kan ikke være best i alt, sånn er det bare (Harvey & O'Donovan, Pre-service physical education teachers' beliefs about competition in physical edcation, 2011). Det må man takle. At elever får kunnskap om at en kan ikke være best i alt tror jeg er viktig å lære dem. Dette i tillegg til at man skal gjøre sitt beste, er viktige erfaringer både i kroppsøving og andre fag, men også forøvrig i livet.

Alle elever er forskjellige og har ulike interesser og ferdigheter. Derfor vil det alltid være noe som liker og misliker konkurranseaktiviteter, men så lenge elevene klarer å tenke gjennom sine erfaringer og reflekterer rundt dette, så trenger ikke negative erfaringer å være dårlige erfaringer (Aggerholm, Standal, & Hordvik, 2018). For selv med negative erfaringer så kan det føre til læring for elever.

3.1.3 Negative sider ved konkurranse i kroppsøving

Av negative sider ved konkurranse i kroppsøving kan det oppstå at elever blir sett på og føler seg som tapere (Layne, 2014; Aggerholm, Standal, & Hordvik, 2018). Ferdigheter blir synlig, spesielt motoriske og dette kan føre til lavere motivasjon, dårligere selvbilde og negative erfaringer. Det å ikke mestre ting kan være vanskelig å takle for mange elever, hvis de ikke får til en bevegelse over gjentatte repetisjoner så kan det føre til demotiverte elever (Brown & Grineski, 1992). På denne måten så kan det føre til at elever melder seg ut av undervisningen og heller blir sittende ved siden og bare observere i stedet for å delta aktivt selv.

Mange elever tolker konkurransesituasjoner som noe hvor det enten handler om å vinne eller tape (Harvey & O'Donovan, Pre-service physical education teachers' beliefs about competition in physical education, 2011). Og i søken etter å vinne så kan det føre til at visse fairplayregler blir brutt. Plutselig gjør elever altfor å vinne, kanskje elever opplever at de kan få en liten fordel ved å starte litt før de andre (Shields & Bredemeier, 2011). Dette kan også skje uten at elever tenker over at de gjør det, lysten etter å vinne er enda større enn lysten til å følge regler. Ved ballidretter så kan en elev som er sterk faglig vise frem dårlige verdier som egoisme, for å prøve å score et mål, selvom det er et lagspill (Aggerholm, Standal, & Hordvik, 2018). Denne eleven kan føle på at laget har større sannsynlighet for å score hvis eleven heller prøver på egenhånd enn å sentre til en svakere elev.

Uansett hvor lite fokus lærere legger på ordbruken å vinne eller tape, eller å holde oversikt over stilling, så pleier elever å sammenligne seg med andre og telle mål uansett (Heidorn, 2018). Dette kan føre til konflikter i etterkant av konkurranse eller kroppsøvingstimer, hvor noen av elevene reagerer negativt ved tap og seier, men selv negative erfaringer kan føre til læring (Aggerholm, Standal, & Hordvik, 2018), slik som Aggerholm, Standal og Hordvik mener.

3.2 Motivasjon

Motivasjon vil alltid ha noe å si for hvordan elever handler. Ordet motivasjon kommer fra det latinske ordet *motus* som betyr driv eller drivkraft (Vingdal, 2014, s. 52). Vi knytter motivasjon til noe som har noe med følelser å gjøre. I boka «Selvoppfatning, motivasjon og

læringsmiljø» (Skaalvik & Skaalvik, 1996) skriver Skaalvik & Skaalvik om at motivasjon er en drivkraft som både har betydning på atferd, intensitet og utholdenhet. Det er læreres oppgave å motivere elever. Det sies at motivering er et eget prinsipp for å sikre seg en vellykket læringsprosess (Brattenborg & Engebretsen, 2013). Det er et av de åtte undervisningsprinsippene som utgjør KAMPVISE. De andre undervisningsprinsippene er konkretisering, aktivisering, progresjon, variasjon, individualisering, samarbeid og evaluering.

Motivasjon deles ofte inn i to grupper: indre- og ytre motivasjon. I begge tilfellene har elev et motiv og en motivasjon for å gjennomføre aktiviteter eller ulike øvelser (Brattenborg & Engebretsen, 2013). Indre motivasjon er når personen har en indre driv til å gjennomføre en aktivitet fordi den selv har lyst. Det kan være at øvelsen i seg selv virker spennende eller utfordrende nok i seg selv til at eleven gjennomfører øvelsen. Ved ytre motivasjon derimot så gjennomfører eleven øvelsen for å få en premie eller belønning (Brattenborg & Engebretsen, 2013). Eleven blir styrt av noe utenom selve aktiviteten.

3.2.1 Selvbestemmelsesteorien

I denne delen av kapitlet vil jeg presentere en motivasjonsteori som jeg vil bruke som mitt teoretiske perspektiv på studien. Et teoretisk perspektiv handler om å undersøke et fenomen fra en spesiell synsvinkel (Christoffersen & Johannessen, 2012). På denne måten så dreier dette seg for min del om å undersøke konkurranse i kroppsøving med utgangspunkt i selvbestemmelsesteorien til Deci og Ryan (1985). Denne teorien peker på ulike faktorer som enten forsterker eller svekker elevers motivasjon i møte med slike konkurransepregede aktiviteter.

Edward Deci og Richard Ryan skrev i 1985 en bok om motivasjon og selvbestemmelse gjennom menneskelig atferd. De tar spesielt for seg to tilnærminger mot motivasjon og det er selvbestemmelse og indre motivasjon (Skaalvik & Skaalvik, 2018). Det er at adferd er ikke avhengig av ytre belønning eller ytre konsekvenser for å bli utført, men springer ut av interesse og har sin egen belønning i form av glede over selve aktiviteten og at indre motivert adferd er en funksjon av grunnleggende psykologisk behov (Skaalvik & Skaalvik, 2018). Forfatterne mente at mennesker er motiverte hvis tre grunnleggende behov blir dekket. Disse tre er autonomi (selvbestemmelse), tilhørighet og kompetanse (Deci & Ryan, 1985; Skaalvik & Skaalvik 2018). De mente at elever har behov for å kjenne seg kompetent og å kjenne på

mestring. Elever har også et behov for å knytte seg til andre. Dette kan være å ha gode relasjoner til medelever og lærere. Elever har også behov for å bestemme selv, og føle at han eller hun kan være med å påvirke (Vingdal, 2014). Hvis lærere legger til rette slik at disse behovene for elever blir oppnådd, så vil det i større grad føre til økt kreativitet, opplevelse av tilhørighet, trivsel og mestring. Det vil bli positive effekter for helsa.

«Siden alle mennesker antas å ha disse grunnleggende behovene, er ikke selvbestemmelsesteorien opptatt av styrken til behovene, men av i hvilken grad behovene blir tilfredsstillt» (Skaalvik & Skaalvik, 2018, s. 149). Under vil jeg ta for meg disse tre behovene.

Selvbestemmelse

Det behovet Deci og Ryan legger størst vekt på er selvbestemmelse, derav nevnet *self-determination*. Skaalvik og Skaalvik (2018) beskriver selvbestemt atferd som en atferd som oppleves frivillig og kan ha utspring fra egne interesser, men også internaliserte verdier. Dette handler for elever om å se seg selv, som kilde til egen handling. Hvis elever kjenner på at de er med og bestemmer til en viss grad i undervisningen, så fremmer dette elevenes motivasjon slik som Deci og Ryan påpeker. I artikkelen *Competition in Physical Education: Avoid, Ask, Adapt or Accept* (Aggerholm, Standal, & Hordvik, 2018) så tar de for seg det ene begrepet som er å spørre. Hvor de mener at ved å spørre elevene og de vil delta, og lar de bestemme over hvilke undervisningsaktiviteter de vil gjennomføre. På denne måten blir selvbestemt adferd opplevd som frivillig og springer ut fra egne interesser og verdier. Dette er en metode lærere kan bruke i undervisningen når konkurranseaspekteret tas med. For det er ikke bare hos elever at selvbestemmelse er en forutsetning for indre motivasjon.

I en undersøkelse fra 2014 fant Skaalvik og Skaalvik ut av det var en sterk sammenheng mellom lærernes opplevelse av å ha selvbestemmelse i egen undervisning og deres engasjement for faget (Skaalvik & Skaalvik, 2018). Jeg tenker at lærere kan være litt smarte for å imøtekomme behovet om selvbestemmelse, ved å la elevene få velge mellom to arbeidsprosesser som de uansett skulle gjøre, så kan det føle til at elever føler at de er med på å bestemme i undervisningen, selvom lærer har planlagt.

Tilhørighet

Tilhørighet er det andre behovet i selvbestemmelsesteorien. Behovet for tilhørighet viser til behov om å føle nærhet til andre mennesker. Tilhørighet og nærhet handler om å gi og motta omsorg og det å føle seg akseptert av miljøet (Skaalvik & Skaalvik, 2018). I kroppsøvingstimer så vil elever ofte vise seg fram, spesielt på de yngste skoletrinnene så

opplever lærere at elever sier de klassiske ordene: «se på meg nå». Elever vil bli sett og hvis lærer, eller medelever responderer tilbake mot elever på dette så sier teorien at dette behovet vil være en betingelse for indre motivasjon hos eleven.

Hvis lærer har gode relasjoner til elevene, så vil dette behovet i større grad bli oppnådd. For forskning viser at tilhørighet, emosjonell støtte og et positivt forhold mellom lærer og elev fremmer elevens motivasjon for skolearbeidet (Skaalvik & Skaalvik, 2018). Hvis lærere legger ned den viktige jobben med å skape gode relasjoner til elever, så tenker jeg at de vil tjene på det i form av at elever gjør det enklere å høre på beskjeder og det blir enklere for elever å lære og utvikle seg. Det er dessverre noen klasser som hele tiden møter nye lærere, slik at det kan bli vanskelig å skape virkelig gode relasjoner og slik at elever føler på tilhørighet til skolen, klassen og lærere.

Kompetanse

Tredje behovet er kompetanse og skal være en drivkraft for elever å engasjere seg i øvelser og aktiviteter (Skaalvik & Skaalvik, 2018). Følelsen av kompetanse skal føre til engasjement hos elever når de ikke mestrer en utfordrende oppgave. Hvis dette behovet ikke oppfylles, så kan det føre mot sin hensikt hvor elever heller gir opp, i deres møte med øvelser som elever ikke føler at de behersker.

Kompetanse har en likhet med ferdigheter, jo bedre kompetanse eleven har, jo enklere blir det å gjennomføre øvelser som videre fører til mestring. Det viktigste lærere kan gjøre for påvirke dette behovet, er å tilpasse undervisning. Dette kommer Skaalvik og Skaalvik med hvor de skriver:

«Følelse av kompetanse krever at undervisningen og arbeidsoppgavene er tilpasset elevenes læreforutsetninger, ferdigheter og behov. Verken for vanskelige eller for elementære arbeidsoppgaver er egnet til å styrke følelsen av kompetanse. Følelsen av kompetanse vil gradvis svekkes hvis elevene systematisk arbeider med oppgaver og lærestoff de ikke mestrer. Men det styrker heller ikke følelsen av kompetanse å arbeide med oppgaver som ikke gir noen utfordringer» (Skaalvik & Skaalvik, 2018, s. 153).

Indre og ytre motivasjon

Deci og Ryan skiller mellom amotivasjon, indre- og ytre motivasjon i sin teori.

Amotivasjon beskrives som en person som ikke har noen intensjon om å utføre en bestemt handling (Skaalvik & Skaalvik, 2018). Dette handler som regel om umotiverte elever som ikke ser noe poeng i aktiviteten. Eller at eleven ikke har selvtillit til å mestre det som forventes av den.

Indre motivert adferd representerer selvbestemmende aktiviteter. Denne motivasjonen blir betraktet som den optimale formen for motivasjon da det betyr handling i form av pur glede og resulterer i tilfredsstillelse (Skaalvik & Skaalvik, 2018). Det er denne formen for motivasjon lærere skulle ønske at alle elever hadde, men elever er forskjellige og det beste lærere kan gjøre er å prøve å fremme den indre motivasjonen.

Alle aktiviteter er ikke slik at de gir indre tilfredsstillelse og glede. Slike aktiviteter betegnes som ytre motivasjon. Deci og Ryan skiller mellom form av ytre motivasjon som kalles for kontrollert ytre motivasjon og autonom ytre motivasjon. *Kontrollert ytre motivasjon* innebærer en form for press eller følelse at en blir tvunget til å praktisere en aktivitet (Skaalvik & Skaalvik, 2018). Dette kan være i form av at eleven utfører dette på grunn av en belønning, redsel for straff, eller at eleven ikke føler at den har et annet valg enn å gjøre det.

Autonom ytre motivasjon er å ta initiativ til en handling som er valgt fremfor andre handlinger gjort frivillig og med stor entusiasme (Skaalvik & Skaalvik, 2018). Aktiviteten blir ikke utført på grunn av interesse eller glede av selve aktiviteten, men på grunn av at handlingen anses som viktig og at personen har verdier for aktiviteten. Dette kan eksempelvis være når en elev gjør hjemmelekser i form av en matematikklekkse, selvom eleven ikke har lyst, så gjøres den fordi det er et ønske om å bli ferdig med lekser og arbeidsplanen med lekser. Autonom ytre motivasjon er litt lik som indre motivasjon, men skiller ved at aktiviteten ikke gjennomføres på grunn av glede eller interesse for aktiviteten.

Senere i studien min vil jeg se funnene mine og koble de opp mot denne teorien. Jeg vil drøfte rund hva kan jeg forvente meg hvis denne teorien er riktig? Hvordan kan denne teorien forklare mine potensielle funn? Og hvordan kan dette feltet forstås med utgangspunkt i denne teorien?

3.3 Psykiske egenskaper

Jeg har en todelt problemstilling, hvor jeg også er ute etter å høre om lærere merker endring hos elever. Med endring så tenker jeg på egenskaper i former av psykiske og fysiske egenskaper. Psykiske egenskaper kan være de som styrer oss innenfra og hvordan vi går i møte med ulike undervisningsaktiviteter. De egenskapene jeg vil ta for meg er selvoppfattelse og holdninger som de psykiske egenskapene og innsats og mestring som de fysiske egenskapene.

3.3.1 Selvoppfattelse

Selvoppfattelse er oppfatninger, vurderinger, forventninger, tro eller viten som en person har om seg selv (Skaalvik & Skaalvik, 1996). Begrepet har mange aspekter og kan bli sett på som forskjellige betegnelser. I skolen så kan elever har ulike selvoppfattelse til seg selv. I noen fag kan selvoppfattelse av enkeltelever være positiv, trygg og sikker, mens i andre fag kan det være motsatt. Selvoppfattelse kan kobles opp til trivsel. Til det skolefaglige blir selvoppfattelse sett på som et akademisk område, mens til det sosiale er et annet området (Skaalvik & Skaalvik, 1996).

Selvoppfattelse er viktig i dagens skole, fordi det stilles stadig større press ovenfor elever. Det virker som det er mer av stress og at også angst er en økende trend i norske skoler, og statistisk sett er kroppspress en kilde til press (Ungdata, 2020). Hvis vi sørger for at elever får kunnskaper om kropp og at mennesker er forskjellige, og ufarliggjør kroppsidealet slik at elever kan være fornøyd med seg selv, så kan det fremme elevens selvoppfattelse.

3.3.2 Holdninger

Holdninger er et annet viktig begrep i skolen. Store Norske Leksikon definerer holdning på denne måten: «Holdning er i sosialpsykologien en betegnelse for en tendens til å tenke, føle og handle positivt eller negativt overfor noe, som bestemte objekter, mennesker, ideer, verdier med mer» (Svartdal, 2020). Elever og lærere viser holdninger i skolen, og positive holdninger kontra negative kan ha mye å si for gjennomføringen av en undervisningstime.

Det finnes tre ulike former for holdninger som blir uttrykt. Disse tre er kognitivt, emosjonelt og atferd. *Kognitive uttrykk* kommer gjennom meningsytringer ved at en elev sier at hun ikke

liker å konkurrere, men hun liker å vinne. *Emosjonelle uttrykk* kommer gjennom ved at eleven viser sin mening med å vise følelser. Eksempelvis ved at en elev blir glad og stråler til hvis han kommer på samme lag som bestevennen sin. *Atferduttrykk* består av handlinger og reaksjoner (Svartdal, 2020). Som hvis en elev klager på dommeren eller medelevene sine.

Jeg synes det er bra at man i kroppsøving vurderer ut ifra blant annet holdninger, for man skal være positiv og vise gode holdninger ovenfor undervisning, lærere og medelever, men synes det er rart at det da har vært en vurderingsbegrunnelse i andre fag opp imot holdninger. I matematikk så kan en elev prøve sitt aller beste, men aldri mestre, da hjelper det ikke god holdning. Positive holdning til konkurranseaspekteret i konkurranse i kroppsøving er nødvendig for å få med alle elevene i faget. Positive holdninger vil også i større grad enn negative føre til mestring og gode erfaringer.

3.4 Fysiske egenskaper

Fysiske egenskaper omfatter blant annet utholdenhet og bevegelighet. Elever benytter seg av sine egne fysiske egenskaper for å skulle gjennomføre undervisningsaktiviteter i kroppsøvingfaget. Vi mennesker har ulike fysiske egenskaper, derfor er det viktig å gi elever en innsikt i at det rett og slett vil være sånn at noen er raskere og sterkere enn andre elever.

3.4.1 Innsats

Jeg ser på innsats som en kraft vi bruker mot en impuls eller motstand. Innsats er også en energi som blir satt i gjennomføringen av noe for å overvinne hindringer. I fagfornyelsen (Kunnskapsdepartementet, 2019) under den «tverrfaglige delen» av (KRO01-05) er innsats nevnt under «demokrati og medborgerskap». Her står det at i kroppsøving handler om det tverrfaglige temaet demokrati og medborgerskap om å fremme evne til samspill i aktiviteter og refleksjon over hva egen deltakelse og egne innsats innebærer for samspill og læring i faget. God innsats innebærer at elever prøver å løse faglige utfordringer etter beste evne uten å gi opp, viser selvstendighet, utfordrer egen fysisk kapasitet og fremmer samarbeid med andre.

3.4.2 Mestring

Mestring er et begrep som omhandler hvordan og i hvor stor grad mennesker klarer de praktiske eller teoretiske oppgaven de blir stilt ovenfor. Mestring kan måles på ulike måter ut ifra et resultat, eller oppnåelse. Å oppleve mestring, er å oppleve læring (Hollekim & Vingdal, 2000). Det kan dreie seg om bestemte oppgaver som krever kompetanse og ferdigheter som å ta en eksamen eller gjennomføre et jobbintervju, eller mer omfattende utfordringer som f.eks. håndtere et samlivsbrudd, alvorlig sykdom eller økonomiske problemer.

Mestringsfølelse er noe man får når man føler at man mestrer å bruke kroppen. Alle mennesker, uansett alder kan oppnå mestringsfølelse og den fører til en glede og som kan være med på å være en motivasjon til å prøve nye fysiske utfordringer (Brattenborg & Engebretsen, 2013). Hvordan eleven føler at han eller hun har mestret oppgaven, blir ofte påvirket av hvordan eleven er motivert. Å oppleve mestring er grunnleggende for barns motivasjon og utvikling (Hollekim & Vingdal, 2000).

Mestring er også med på å bygge motivasjon og å bygge relasjoner til andre elever. «Mestring på ett av de fem funksjonsområdene, fysisk, motorisk, emosjonelt, kognitivt og sosialt, kan virke positivt ut over de andre funksjonsområdene i tillegg» (Vingdal, 2014, s. 39). Mange elever ser opp til sine medelever og sammen kan de bygge gode relasjoner og motivere hverandre til å vise gode holdninger, økt motivasjon og innsats.

3.5 Læringsutbytte

Siste delen av teorikapitlet mitt inneholder læringsutbytte. For at lærere skal planlegge og undervise i konkurransepregede aktiviteter, må elever kunne lære noe av det og lærer må koble undervisningen til en eller flere av kompetansemålene til faget. Jeg vil først ta for meg hva læreplanen i kroppsøving sier, før jeg tar for meg to kjerneelementer i form av kroppslig læring og samspill jeg mener passer for at lærere benytter didaktisk bruk av konkurranse.

3.5.1 Hva sier læreplanen i kroppsøving?

Læreplanen i kroppsøving sier at faget skal stimulere til livslang bevegelsesglede og til en fysisk aktiv livsstil ut ifra egne forutsetninger (Kunnskapsdepartementet, 2019). Dette er et av

fagets sentrale verdier som er en del av læreplanen i kroppsøving (KRO01-05). Læreplanen er delt inn i en egen del om faget hvor i tillegg til fagets relevans og sentrale verdier har kjerneelementer, tverrfaglige temaer og grunnleggende ferdigheter.

Selvom konkurranse ikke er nevnt i læreplanen så er det mye av det som står i læreplanen som kan kobles opp til konkurranseaktiviteter. Andre sentrale verdier for faget er at elever bruker kroppen. Gjennom bevegelsesaktiviteter og naturferdsel med andre så fremmes samarbeid, forståelse og respekt for hverandre. Faget skal også motivere elevene til å holde en fysisk aktiv og helsefremmende livsstil ved like etter avsluttet skolegang (Kunnskapsdepartementet, 2019).

«Om faget» i læreplanen er delt inn i fire hovedgrupper som er fagets relevans og sentrale verdier, kjerneelementer, tverrfaglige temaet og grunnleggende ferdigheter (Kunnskapsdepartementet, 2019). Mye av stoffet her mener jeg kan brukes for at lærere argumenter for bruk av konkurranse i undervisning.

Planen har også kompetansemål og vurdering etter 2.trinn, 4.trinn og 7.trinn. Det er også kompetansemål etter 10.trinn og videregående, men det er irrelevant for min studie. Jeg føler at alle kompetansemålene kan nås ved et konkurranseaspekt, noen mål vil det være rart å koble konkurranse opp mot, mens andre mål vil være vanskelig å nå uten et konkurranseaspekt som målet «forstå og praktiskere enkle regler for samspill i ulike bevegelsesaktiviteter» (Kunnskapsdepartementet, 2019).

3.5.2 Kroppslig læring

I 2019 ble *Bevegelse og kroppslig læring* vedtatt som et av kjerneelementene i kroppsøvingfaget i LK20 (Kunnskapsdepartementet, 2019). Elever skal utforske egen identitet og eget selvbilde og kroppsøvingfaget skal fremme rom for kroppslig læring gjennom lek, øving i friluftsliv og andre bevegelsesaktiviteter som dans og idretter.

«Kroppslig læring handler om allsidig motorisk læring, utvikling av kroppsbevissthet og stimulering til bevegelsesglede» (Kunnskapsdepartementet, 2019).

Det sies at all læring er kroppslig. Som er hovedintensjonen i boka *Kroppslig læring* (Østern, Bjerke, Engelsrud, & Sørum, 2021). Her forklarer de at når man lærer så bruker man kroppen på en eller annen måte. Både med kroppen og med sansene. Hvis man skal huske tilbake en

lærings situasjon hvor du lærte, så tenker vi ofte på at vi brukte kroppen aktivt til å lære det. Slik som når jeg husker tilbake til når jeg var liten og lærte å trikse kontrollert med en fotball.

3.5.3 Samspill

Et annen kjerneelement som kan kobles opp til konkurranse i kroppsøving er samspill. Samspill eller *Deltakelse og samspill i bevegelsesaktiviteter* som navnet heter, går ut på at elever skal håndtere ulike utfordringer og oppgaver i et læringsfellesskap og skal reflektere over dette (Kunnskapsdepartementet, 2019). Samspill er relasjoner mellom en til en eller flere andre personer og fremmer læring hos seg selv og hos andre. Det innebærer også å anerkjenne ulikhet og inkludering av alle.

Et annet ord for samspill er samhandling og er et begrep som betyr å handle sammen eller arbeide sammen. Ordet kan også trekke linjer til samarbeidsbegrepet. Ved å la elever jobbe sammen mot ulike mål så kan det føre til læring, og jeg ser ingen grunn for at fokuset på samspill kan nås ved å bruke konkurranse i kroppsøving eller i andre fag.

4. Metode

I dette kapitlet vil jeg redegjøre for studiens metodiske valg og betraktninger. Studiens hensikt er å søke innsikt i hvordan konkurranse i kroppsøving på barneskolen foregår, samt om lærere merker endring hos elever fra kroppsøvfaget til andre fag. Jeg har i tidligere kapitler forklart om konteksten til masterprosjektet ved bruk av tidligere forskning og relevant litteratur. For å finne fram til ønsket data så tar en for seg samfunnsvitenskapelig metode som går mot samfunnet i form av mennesker i skolen.

Ordet metode kommer fra det greske ordet *methodos*, og betyr å følge en bestemt vei mot et mål. Når man skal følge en bestemt vei mot målet så må man vite hva målet er (Christoffersen & Johannessen, 2018). En vitenskapelig metode er en systematisk framgangsmåte som kan eksplisiteres slik at leseren har mulighet til å følge (gjenta) undersøkelsen og nå fram til samme resultat på de premissene som er beskrevet. Metode og systematikk er kjernen i vitenskap (Rienecker & Jørgensen, 2019, s. 187). Det skal være en bestemt måte som følges for å få tak i informasjon og data. Informasjon om den sosiale virkeligheten er det forskere er ute etter og det sies at de viktigste kjennetegnene ved forskningsmetode er åpenhet, systematikk, grundighet og dokumentasjon.

Innledningsvis vil jeg begrunne metodiske valg til forskningsprosessen. Valg av dette danner grunnlaget for de fasene som er forberedelse, datainnsamling og databehandling. Resterende del av kapitlet tar for seg kvalitetssikring og avslutningsvis etiske betraktninger.

4.1 Metodiske valg

I samfunnsvitenskapelig forskning deles det inn i to hovedgrupper. De to gruppene vi skiller mellom er kvantitative- og kvalitative metoder. Det betyr ikke at samfunnsforskningen enten må være kvalitativ *eller* kvantitativ, men det kan være ulike grader på hvor kvalitativ og kvantitativ forskningen er, samt at det også er mulig å kombinere kvalitative og kvantitative metoder i en og samme undersøkelse (Christoffersen & Johannessen, 2018). Det som er

forskjellen mellom disse forskningsmetodene er at kvalitative metoder som regel er mer fleksible enn kvantitative metoder og i større grad stiller krav til forsker gjennom spontanitet, tilpasninger og tolkninger. Det vil også være en tettere relasjon mellom forsker og informanter i kvalitative metoder, noe jeg som forsker er ute etter for at informantene skal føle seg trygg slik at de åpner seg. Dette vil med andre ord si hva jeg velger å legge vekt på i min forskning. Hvordan jeg velger å innhente og kategorisere data, og hvorfor jeg ønsker å gjøre som jeg gjør. Derfor er veien min mot innsikt utformet som en kvalitativ forskningsstudie.

Siden problemstillingen min går på hvordan konkurranse fungerer i kroppsøving på barneskolen og om lærere merker endring hos elever fra kroppsøvfaget til andre fag, så kunne jeg valgt observasjon som en kvalitativ metode, men jeg bestemte meg tidlig i studien om at jeg ville bruke intervju som metode og jeg skal videre i kapittelet gå inn på hva dette vil si og hvorfor jeg bestemte meg for å gjennomføre kvalitative intervjuer.

4.2 Kvalitativt intervju

Kvale og Brinkmann skriver at kvalitativt forskningsintervju omhandler å forstå verden sett fra intervjupersonens side. Det er opp til intervjuer å få fram betydning av folks erfaringer og opplevelser av verden (Kvale & Brinkmann, 2021). For å innhente data så foregår intervjuet som en samtale mellom subjekt og objekt, hvor subjektet intervjuer er subjekt og personene som blir intervjuet er såkalte informanter. Dette er en fleksibel metode som kan brukes overalt og gjør det mulig å få gode og detaljerte beskrivelser eller tolkninger på noe som har skjedd eller om en bestemt tematikk.

Kvalitativt intervju velges når du ønsker og søker informasjon i form av erfaringer og oppfatninger fra informant. Intervju er like mye en sosial situasjon som annen samhandling. For gjennom et intervju så fører forsker en samtale. Det stilles ikke bare spørsmål til informant som blir besvart. Som regel har forsker skrevet ned en del spørsmål som forsker skal stille, men gjennom en samtale så kommer det plutselig opp tolkninger som får forsker til å bli overrasket eller interessert i å høre mer, da kommer det plutselig opp det man kaller for oppfølgingsspørsmål som bare blir tatt på sparket. Kvalitativ forskning omhandler i stor grad

åpne spørsmål. Spørsmål som i større grad bidrar til refleksjon hos den enkelte og gjerne er med på å gi forskere en litt annerledes informasjon fra intervjuobjektene. Relasjonen mellom intervjuobjekt og forsker er mer uformell og gir muligheten for mer utfyllende svar. Det at denne forskningsmetoden stiller større krav til forskeren i den forstand at intervjuer kan stille spørsmål direkte til intervjuobjektene, tolke svarene og respondere ut ifra svarene deltakeren gir. Svarende vil ikke nødvendigvis være sammenlignbare i samme grad som fra en kvantitativ undersøkelse (Christoffersen & Johannessen, 2018). Videre i kapittelet skal jeg ta for meg intervjuundersøkelsens syv faser. Dette kan bli sett på som en slags oppskrift for å få gjennomført gode intervjuer.

4.2.1 Intervjuundersøkelsens syv faser

For å være sikker på at kvaliteten på intervjuet ditt skal bli godt mulig så er det lurt å følge intervjuundersøkelsens sju stadier. Disse sju stadiene inneholder tematisering, design, intervjuing, transkribering, analysering, verifisering og rapportering. Ved å følge disse fasene så man et godt utgangspunkt for å få gjennomført gode intervjuer som vil være med på å innhente gode data fra informanter og få skrevet god data til studien.

Kvale og Brinkmann foreslår at ved å følge disse fasene og ved å ha forberedt intervjuet best mulig, desto høyere kvalitet får den kunnskapen som produseres i intervjusamspillet, og desto lettere vil etterbehandlingen av intervjuene være (Kvale & Brinkmann, 2021).

4.2.1.1 Tematisering

Den første fasen og som gjøres er at man må bestemme seg for tematisering. Det vil si at man må velge et tema for intervjuet og studien. Tematisering er noe som blir gjort før det fysiske intervjuet. Tidlig i studiefasen er det lurt å bestemme seg for tema for intervjuet, og lese seg opp på dette. Det er også lurt å lese seg opp på metoden intervju for å kunne gi- og stille best mulig spørsmål som skal fremme den kunnskapen du som forsker er ute etter.

4.2.1.2 Design

Andre fasen i de syv fasene er design eller planlegging. Den kommende studien må planlegges. Planlegg hvem du vil intervju. Er det lærere, elever eller skolens ledelse? Eller kanskje til og med flere av dem. Hvordan skal du gjennomføre intervjuet? Enkeltvis eller par og hvor mange skal intervjues for at du som forsker skal få den informasjonen du er ute etter? Dette er bare noen blant mange av de spørsmålene en må bestemme seg for.

Forsker må også opprette et samtykkeskjema som alle informanter skal få og må godkjenne for at intervjuet skal bli benyttet i en studie. Andre ting som er viktig i planleggingsfasen er å lage en intervjuguide. I en intervjuguide så lager forsker en oversikt over temaspørsmål informanter skal bli spurt innenfor. Under temaspørsmål skrives også det opp noen spørsmål som forsker tenker å spørre, men siden intervju er en samtale mellom to personer så kan det føre til at informant snakker seg over på andre temaer og tanker som da intervjuer kan stille noe spørsmål som ikke står i intervjuguiden (vedlegg 3).

4.2.1.3 Intervjuing

Så kommer vi til selve intervjuingen. Dette skjer med utgangspunkt i en intervjuguide. Det er viktig med å starte intervjuet med å skape en trygghet ovenfor informantene, så skap god relasjon til disse personene. Det er veldig viktig å takke informantene for at de ønsker å stille opp, for de gjør det for vår skyld. De velger å bruke sin tid på deg, derfor er det viktig å ha en hyggelig tone ovenfor disse personene.

Andre viktige punkter til fase tre i intervjuundersøkelsens syv faser er at en må si noe om at intervjuene anonymiseres og avklare tillatelse til å ta opp intervjuet. Dette gjør man ved å signere samtykkeerklæring.

I innledningen av intervjuet er det viktig å sørge for at informant forstår formålet med studien. De spørsmålene en vanligvis starter med er personlige, som eksempelvis kan gå på utdanning, alder og fritidsinteresser. Vær hyggelig og aktiv lytter når du får svar, ha blikk-kontakt og nikk. Det er du som er interessert i svarene informant kommer med. Hvis det kommer opp noe du lurer på, så er det bare å stille disse som oppfølgingsspørsmål.

Avslutningsvis når intervjuet avsluttes så takker man igjen informant for at den stilte opp og nevner mulighet for at han/hun kan ta kontakt hvis det skulle være noe mer som kommer opp eller hvis personen vil trekke seg fra studien og da slettes all data som er samlet inn og skrevet fra denne personen.

4.2.1.4 Transkribering

Der hvor intervjuet er en samtale som utvikler seg mellom to mennesker, er transkripsjonen samtalen mellom forsker og informant abstrahert og fiksert i skriftlig form. Transkribere betyr å transformere. Det at man skifter fra en form til en annen. Transkribering handler om å gjøre om fra talespråk til skriftspråk (Kvale & Brinkmann, 2021). Du kan enten notere ned

underveis i intervjuet eller du kan bruke lydopptaker som du i etterkant skriver fra, men hvis en lydopptaker blir benyttet så er det ulike retningslinjer som må følges.

En transkriberer for å klargjøre intervjumaterialet for analyse. Det er viktig å tenke på at når man gjennomfører transkriberingen så er det noe man mister. Det fysiske som skjer i en gjennomføring av et intervju som å tolke kroppsspråk, hvor sikker og tydelig informant virker er noe av det som blir borte når man transkriberer. Derfor er det lurt å gjennomføre transkriberingen relativt raskt i etterkant av selve intervjuingen, slik at forsker husker kjennetegn ved informantene og/eller intervjuene.

4.2.1.5 Analyse

Fase fem er slik som fase fire (transkribering) og omhandler behandling av data. Analysen er noe som gjennomføres i etterkant av intervjuer, men det er lurt å tenke over hvordan intervjuene skal analyseres før de utføres (Kvale & Brinkmann, 2021, s. 216). For å analysere betyr å dele noe opp i biter. I etterkant av transkriberingen så har forsker ofte mye data og tekst som den skal ta for seg og gå gjennom. Ved å gjøre dette så prøver forsker å oppnå ulike funn til spørsmål og intervjuet som helhet.

Det finnes mange ulike måter som en kan analysere på. Blant de analytiske verktøyene vi har så er koding den vanligste formen for datanalyse. Koding går på å kategorisere den innsamlede dataen. Det som innebærer koding er at forsker knytter nøkkelord til teksten. Koding er en prosess som kombinerer ulike deler av dataen.

4.2.1.6 Verifikasjon

Verifikasjon går ut på å undersøke funnene eller den innhentete dataen. Om svarene kan sees på som en sannhet. Verifikasjonen tar for seg begreper som pålitelig, gyldighet og generalisering og innen verifisering så har vi reliabilitet og validitet. Alle disse begrepene rettes mot dataen som forsker skal ta for seg.

Reliabilitet går på tolkning av intervjuet og henviser til påliteligheten til resultatene. Er dataen fra intervjuobjektene troverdig? Når forsker intervjuer flere informanter, så se om disse har tolket spørsmålene på forskjellige måter. For å øke reliabiliteten så er det lurt å høre gjennom intervjuet flere ganger, også å analysere spørsmålene. Benyttes det mange ledende spørsmål? Tolket jeg et svar- eller hørte jeg noe feil? Hvis det er noe forsker sitter igjen og lurer på, prøv

å se det fra ulike perspektiver. Kanskje en informant har hatt et helt annet syn på konkurranse i kroppsøving enn en annen informant.

Validitet sier noe om intervjustudien undersøker det den er ment å skulle undersøke. Om spørsmålene og den innhentete dataen passer til studien. Forsker kan også analysere spørsmålene som er stilt. Har disse spørsmålene vært med på å gi forsker den dataen han var ute etter.

4.2.1.7 Rapportering

Syvende og siste fase er rapportering. Det vil si at forsker presenterer og publiserer sine funn og resultater. Dette blir ofte kalt for sluttproduktet. Vanligvis er det i skrivende form som i en masteroppgave som her, andre skriftlige oppgaver eller bøker. Det er viktig å vite at det stilles ofte viktige krav om hvordan det materialet skal skrives eller presenteres.

Noen av de kravene det er rettet mot forsker og forfatter av dette produktet er at alle informanter som har blitt intervjuet må bli anonymisert. Det skal ikke være sånn at når noen leser sluttproduktet så kan disse lese seg til eller tenke seg til hvem informantene er. Dette kalles for konfidensialitet. Det er også viktig å huske på at du som forfatter er en person som snakker på andres vegne. Forsker skriver den dataen som informantene kommer med. Det var de syv fasene i en intervjuundersøkelse. Dette var bare en rask innledning på de fasene. Senere i kapittelet vil jeg komme inn igjen på noen av dem og ta det mer detaljert.

4.2.2 Utvelgelse av informanter

I kvalitative intervjuer så er det viktig å velge ut hvem som skal være med i slike undersøkelser. De som blir kalt inn og melder seg til intervjuer blir kalt informanter. Det er disse som sitter på dataen jeg som forsker skal hente inn, men det er ikke hvilken som helt data disse sitter på, det er ny informasjon som jeg søker etter (Christoffersen & Johannessen, 2018, s. 49). Jeg som forsker har tre spørsmål jeg må planlegge når jeg skal velge ut informanter. Det går på utvalgsstørrelse, utvalgsstrategier og rekruttering.

Utvalgsstørrelse går på antall informanter jeg tenker å intervjuer. Jeg så tidlig meg for å intervjuer mellom fem og åtte informanter til studien min. Jeg hadde hørt om flere medstudenter som så for seg et utvalg mellom 10 og 20 stykker, men jeg følte at dette hadde blitt for mange for meg, både med tanke på vanskeligheten av å innhente informanter på et så

stort antall og tidsbruken det hadde tatt ved gjennomføring av så mange intervjuer og transkripsjoner.

Ved utvalgsstrategier så sier det noe om hvilke informanter jeg er ute etter. Ved å ta for meg problemstillingen min som er «*hvordan konkurranse fungerer i kroppsøving på barneskolen og om lærere merker endring hos elever fra kroppsøvingsfaget til andre fag*» så sier dette noe om hvilke informanter jeg er ute etter. Nøkkelord fra problemstillingen min som «kroppsøving» og «barneskolen» sier noe som hvem jeg er ute etter. Barneskolelærere som har kroppsøving, men som også har klassen i andre fag. For jeg er ute etter om lærere merker endring hos elever fra kroppsøvingsfaget til andre fag.

Jeg har brukt strategisk utvelgelse for å tenke ut hvilken målgruppe som må delta for at jeg skal få samlet nødvendig data i undersøkelsen. I tillegg til strategisk utvelgelse så har jeg benyttet meg av snøballmetoden. Snøballmetoden har jeg brukt ved at jeg sendte ut en henvendelse til et flertall skoler og rektorer i Viken og Oslo og spurte de om noen av deres lærere passet til tematikken og problemstillingen min.

Rekruttering sier noe om hvordan informanter blir hentet inn til å gjennomføre intervju. Rekrutteringsfasen er ofte vanskelig. Tilgang til informanter innenfor sensitive områder kan stoppes av informantene selv fordi det kan av forskjellige hensyn ikke ønskes å stille opp eller kan bli stoppet av ledelsen som i form av en rektor (Christoffersen & Johannessen, 2018, s. 52). Selvom slike hendelsen kan oppstå så er det viktig å være tålmodig og ikke mase eller stresse informantene. Det er tross alt de som ofrer litt av sin tid for å hjelpe deg som forsker. Det å benytte eget sosialt nettverk for å rekruttere informanter er en god måte å starte rekrutteringen på. Ved kvalitative intervjuer så sies det at i startfasen på intervjuene så er det lurt at forsker prøver å bygge opp tillitt og få en god relasjon til informant. Og ved å allerede ha dette så blir det enklere å kunne gjennomføre forskningsintervjuer.

Jeg innhentet flest informanter ved å bruke mitt eget nettverk. Grunnen til dette var for det første at jeg slet med å innhente informanter gjennom å sende søknad og infoskriv til forskjellige skoler og rektorer i Oslo og Viken. Det var kun en liten grad som svarte meg på mail, derfor ble det enklest å innhente informanter fra mitt eget nettverk. Jeg ente opp med å intervju fire informanter pluss en informant som jeg brukte som pilotintervju. Av disse så innhentet jeg to av informantene gjennom søknader til skoler og rektorer, mens jeg fikk avtalt med de siste tre informantene gjennom eget sosialt nettverk.

4.2.3 Intervjuguide

Før intervjuene gjennomføres så må de planlegges. I forarbeidet til gjennomføringen av intervjuene så lager intervjuer det som kalles for en intervjuguide og det er på grunnlag av en intervjuguide at intervjuene utføres. En intervjuguide kan bli sett på som en oppskrift over intervjuet hvor det er en plan over hvilke spørsmål som skal stilles og hvilke tema intervjuet skal innom. Hensikten med en intervjuguide er å sikre at du får data som best mulig svarer på problemstillingen og den er med på å gi en god struktur i selve intervjuet. Kvale og Brinkmann beskriver en intervjuguide som et manuskript som strukturer intervjuforløpet mer eller mindre stramt. Guiden kan enten inneholde temaer som skal dekkes, eller være en detaljert rekkefølge av omhyggelig formulerte spørsmål (Kvale & Brinkmann, 2021, s. 162).

Når jeg lagde intervjuguiden min prøvde jeg å lage denne som en oppskrift på intervjuet mitt. Jeg bygde den opp med å først skrive ned info som deltaker skulle få. Dette gikk på at jeg skulle fortelle informant om anonymitet til intervju og avklare tillatelse til å ta opp intervjuet (signere samtykkeerklæring). Så skrev jeg kort om hvordan intervjuet skulle gjennomføres og hvilke temaspørsmål informantene kunne forberede seg på og kom med problemstillingen min. De temaene informantene skulle innom ble generelle personlige spørsmål rettet mot f.eks. deres utdanning. Dette mente jeg er lurt for å skape god relasjon til informantene. Videre ville de møte temaspørsmål rundt konkurranse som begrep, didaktisk bruk av konkurranse i kroppsøving, elevs læring i- og gjennom konkurranse og konkurranse i andre fag intervjuet ville bli avsluttet med en oppsummering og informantens tanker rundt intervjuet. Noe jeg også tok med i innledningen mi i intervjuguiden var hvor lang tid informantene kunne forberede seg på at intervjuet ville ta. Her skrev jeg et sted mellom 35 og 45 minutt. I tillegg så ville jeg bemerke informant at han/hun når som helst kunne ta en pause, hoppe over spørsmål og/eller avslutte intervjuet.

Etter denne innledningen så kom hoveddelen av intervjuguiden min som var spørsmålene jeg hadde skrevet ned og planla å stille. Dette var spørsmål som gikk under hvert av de temaene jeg ville at informantene skulle svare på. Disse spørsmålene planla jeg slik at ved å svar på disse så ville det hjelpe meg med å få data som passet for studien min og som kunne hjelpe meg med å svare på problemstillingen min.

Jeg hadde en del spørsmål til hvert av temaene, og hadde også tenkt ut at det ville være lurt å stille oppfølgingsspørsmål til visse av disse. Jeg følte meg godt forberedt til datainnsamlingen etter å ha gjort en grundig jobb med intervjuguiden min.

4.3 Datainnsamling

Etter å ha utarbeidet en intervjuguide ønsket jeg å prøve ut denne på en ekstern person, deretter gjennomførte jeg mine fire intervjuer. Alle disse gjennomførte jeg som enkeltintervjuer som vil si at det var kun meg som forsker og en informant når de ble gjennomført. Datainnsamlingen foregikk over en tre ukers periode hvor jeg både dro ut til informantenes arbeidsplass eller et ønsket sted av informantene. I forkant av hvert intervju så fikk jeg godkjennelse fra informantene til å ta opp intervjuene i form av en signatur på et samtykkeerklæringsskjema jeg hadde lagd i forkant og fått godkjent i samarbeid med veileder. Intervjuene ble deretter gjennomført og tatt opp med lydopptaker.

4.3.1 Pilotintervju

Før det første intervjuet gjennomføres så er det lurt å teste ut både intervjuguide og hvordan gjennomføringen av et slikt intervju vil være. Dette kalles for et pilotintervju og kan sammenlignes med en generalprøve ved skuespill. Et pilotintervju gjennomføres med en eller flere personer som i utgangspunktet forsker ikke hadde tenkt til å intervju til undersøkelsen. Pilotintervju er rett og slett en ekstra øvelse før selve intervjuene. Det forsker kan få ut av et slikt pilotintervju er å sjekke hvordan strukturen i intervjuet blir, teste ut hvordan det er å stille oppfølgingsspørsmål og om det kan dukke opp andre ting forsker lurer på som kommer gjennom svar fra den eksterne personen som deltar i pilotintervjuet. Ved å være tydelig ovenfor den nevnte personen så gjør det mulig å få innspill og tilbakemeldinger på hva som funket og ikke funket når det gjaldt spørsmålene, måten jeg stilte dem på og hvordan jeg som intervjuer oppstår.

4.3.1.1 Gjennomføring

Gjennomføringen av pilotintervjuet skulle opprinnelig bli gjennomført hjemme hos denne personen, men av diverse årsaker så ble det heller til en samtale på face-time. Dette gjorde så

jeg savnet litt av den fysiske tilhørigheten i intervjuet, men jeg er glad for at alle intervjuene mine med informantene ble gjennomført fysisk.

Jeg hadde gitt denne personen informasjon i forkant om at jeg gjerne ville ha tilbakemeldinger som gikk på spørsmålene mine og måten jeg stilte de på. Derfor bar dette pilotintervjuet preg på at det i stor grad var et ustrukturert intervju. Både fordi jeg hoppet litt i rekkefølge fra spørsmålene i intervjuguiden min og fordi tilbakemeldingene som ble gitt til meg ført til at jeg justerte rekkefølge på noen spørsmål som også gjorde at jeg stilte de på nytt.

Gjennomføringen gikk ellers bra og var en god prøvelse for meg slik at jeg følte meg tryggere på meg selv som intervjuer og min egen intervjuguide. I forkant av pilotintervjuet tok jeg tiden på gjennomføringen og siden det ble mye justeringer og endringer i etterkant av tilbakemeldinger så brukte jeg halvannen time på pilotintervjuet. Noe som var omtrent dobbelt så lenge som de vanlige intervjuene jeg gjennomførte. Hele dette pilotintervjuet var med på å gi meg mye verdifulle tilbakemeldinger og ble en god prøvelse i forkant av de andre intervjuene jeg skulle gjennomføre, som jeg veldig sikkert kan påstå at uten et slikt pilotintervju så hadde ikke de andre intervjuene mine gått like bra, som igjen hadde ført til at jeg ikke hadde fått innhentet like god data til studien.

4.3.2 Enkeltintervjuer

Gjennomføringen av pilotintervjuet førte til at jeg fikk forbedret intervjuguiden min, samtidig som jeg også hadde blitt påminnet på noen fallgruver jeg måtte unngå i intervjuet. Det at jeg måtte styre unna ledende- og lukkede spørsmål og påstander i spørsmålsstillingen min ga meg tilbakemeldinger som gjorde at jeg ble mer oppmerksom på hvordan jeg skulle ordlegge meg. Enkeltintervjuer blir gjennomført som en-og-en-intervju, med en intervjuer og en informant som svarer på gitte spørsmål innenfor et tema. Bakgrunn for valg av en slik gjennomføring av enkeltintervjuer besvares ved personlig ønske og en tro på å få innhentet best mulig data og personlig data på denne måten.

4.3.2.1 Gjennomføring

Jeg ville at intervjuene skulle føles som hverdagssamtaler for informantene, slik at de ikke skulle føle seg presset til å svare på spørsmålene. I forkant av intervjuene så pratet jeg og informantene i en lett og koselig tone for å skape gode relasjoner til og begynne med. Noen av informantene kjente jeg fra før av slik at den gode relasjonen var der med engang, mens med de andre jeg ikke kjente til, så var det viktig for meg å få til en god start slik at praten skulle

gå lett begge veier i intervjuet. Derfor tok det også litt tid fra vi hadde satt oss ned og skulle begynne intervjuene til det begynte.

Etter å ha hatt litt hverdagsnakk med informantene så forklarte jeg hva studien min gikk ut på, hva tematikken min var og forklarte retten de hadde til å trekke seg eller ikke ville ta opp intervjuene. Jeg avklarte tillatelse til å ta opp intervjuene, også signerte alle under på en samtykkeerklæring (Vedlegg nr. 2), hvor de samtykket til å delta i intervju, at intervjuene skulle bli tatt opp og at opplysningene deres skulle bli behandlet frem til prosjektet avsluttes. Jeg satte i gang med å ta opp intervjuet på appen Diktafon. I forkant så hadde jeg opprettet et skjema på nettsiden nettskjema.no, som automatisk gjorde så lydfilen som ble tatt opp på opptaksenheten min ble overført til den eksterne lagringsenheten. Dette gjorde jeg for å sikre meg dataen og at den ble kryptert med min personlige innlogging via skolen, slik at jeg ikke skulle miste dataen eller andre skulle få tilgang til intervjuene som inneholdt personlige opplysninger.

Jeg innledet intervjuet med en liten presentasjon om meg selv, forklarte hvilke spørsmålstemaer informantene kunne forberede seg på også Intervjuene bar preg på at det var semistrukturerte intervjuer hvor informantene fikk de samme spørsmålene, men at de kunne komme i forskjellige rekkefølge. Her kunne jeg også tatt for meg et mer strukturert intervju, men da hadde jeg ikke fått den hverdagspratfølelsen i intervjuet. I tillegg til at jeg kom med diverse oppfølgingsspørsmål på noen spørsmål hvor andre av informantene kanskje svarte utfyllende og bra. Intervjuene mine ble gjennomført med utgangspunkt i intervjuguiden min (Vedlegg nr. 3).

I informasjonsskrivet mitt så hadde jeg skrevet at informantene kunne forberede seg på at intervjuene ville ta ca. 35-45 minutt og dette stemte bra når mitt korteste intervju varte i 34 minutter, mens mitt lengste varte i 42 minutter. Jeg avrundet alle intervjuene med å spørre om deres hovedpunkter til tematikken og dere personlige inntrykk av intervjuene, hvor alle kom med positive svar om at de trivdes i intervjuet og følte tiden gikk fort. Så nevnte jeg mulighet for å ta kontakt hvis det var noe de lurte på, kom på eller ville trekke seg fra studien. Tilslutt takket jeg informantene mine for intervjuet og at de tok seg tid til dette før jeg skrudde av lydopptakeren.

Jeg satt igjen med en følelse etter hvert enkelt intervju om at gjennomføringen hadde gått strålende og at jeg hadde fått mye god data jeg så fram til å se nøyere på. Jeg trivdes godt i en slik setting hvor jaktet etter god data- og disse lærernes tanker rundt tematikken.

4.4 Databehandling

Denne delen av kapitlet beskriver hvordan jeg har håndtert min innsamlende data. Det finnes ulike måter å behandle datamaterialet på, men måten jeg har gjort det på er først og fremst ved å transkribere og analysere den. En annen vesentlig del omhandler å tolke dataen.

4.4.1 Transkribering

Transkribering går ut på å transformere den muntlige intervjusamtalen over til skriftspråk. I denne studiens kontekst så vil det si å skrive om lydopptakene fra intervjuene. Kvale & Brinkmann (Kvale & Brinkmann, 2021) beskriver transkripsjoner som oversettelser fra talespråk til skriftspråk. Det transkribering ikke får med seg er dette med ironi og andre vanlige, men likevel viktige troper. Transkripsjonsformen er altså en svakere gjengivelse av et direkte intervju (Kvale & Brinkmann, 2021).

Når jeg transkriberte så hadde jeg et dokument med lydfilene og et dokument hvor jeg transkriberte. Jeg stoppet lydfilen etter hver setning og spolte innimellom tilbake for å få med meg alle ordene. Dette var en tidskrevende prosess og ble gjennomført noen uker etter selve intervjuene var gjennomført. Hvis jeg hadde gjennomført transkriberingen rett i etterkant av intervjuene så kunne det vært med på å gjøre at det ble enklere for meg å tolke stoffet i lydfilene, men jeg kom fort inn i det. Jeg gjorde meg helt ferdig med transkriberingen av hvert enkelt intervju først, men kunne også samlet intervjuene og transkribert hver enkelt temadel i intervjuene etter hverandre, som kunne gitt meg et tidligere og tydeligere blikk på hvert enkelt tema.

Transkriberingen av fire intervjuer, resulterte i 44 sider med tekst og disse sidene var med på å gjøre den kommende analysen enklere. Identifiserbare opplysninger ble av-identifisert i etterkant av transkriberingen.

4.4.2 Analyse og koding

Der hvor transkribering gikk ut på å omgjøre talespråk til skriftspråk, handler analyse av kvalitative data om å bearbeide teksten. En annen vesentlig del omhandler å tolke dataen (Christoffersen & Johannessen, 2018). Den kvalitative dataen som blir hentet inn gjennom intervjuer taler ikke for seg selv, og det er forsker som må tolke denne dataen.

Analyse og tolkning går inn på hverandre i kvalitative studier, men de kan skilles ved at analyse deles opp i mindre biter, mens tolkning setter noe i en større ramme eller sammenheng (Christoffersen & Johannessen, 2018, s. 94). I etterkant av analysen og når forsker har tolket dataen så ser en funnene opp imot eksisterende teori og på denne måten kan forsker forstå og forklare funnene fra analysen.

Den vanligste formen for å analysere er å kode, eller kategorisere intervjuuttaler (Kvale & Brinkmann, 2021). Koding innebærer å knytte et eller flere nøkkelord til teksten, f.eks. tok jeg *erfaringer og læringsutbytte* og fant datamateriale som passet innunder disse ordene. Dette var med på å gi studien en oversiktlig helhet som vil bli presentert i resultatkapittelet.

Når jeg analyserte så brukte jeg en innholdsanalyse av den innhentete dataen og satte stoffet i grupper. Litt lignende som måten jeg bygde opp intervjuguiden min på, bygde jeg også opp analysestoffet mitt om at jeg lagde ulike hovedgrupper til stoffet. Formålet med analysen var å sitte igjen med temaer og kunnskap som kan belyse og gi svar på studiens problemstilling. Prosessen ved analysen har bidratt til tolkninger og refleksjoner som kommer fram i kapittel 5.

4.5 Kvalitetssikring

For å sikre meg at dataen og studien blir av god kvalitet så handler det om troverdighet. Det at datamaterialet skal komme ut som objektivt er en viktig del for hvor god studiens resultat kan resultere i. Nedenfor vil jeg ta for meg begrepene reliabilitet og validitet. Disse begrepene er sentrale for å vurdere studiens troverdighet og kvalitetssikring.

4.5.1 Reliabilitet

Reliabilitet har noe å si for forskningsresultatene. Om resultatene er pålitelige. I «Forskningsmetode for Lærerutdanningene» (Christoffersen & Johannessen, 2018) står det at

reliabilitet er noe som knytter seg til nøyaktigheten av undersøkelsens data, hvilke data som brukes, måten de samles inn på og hvordan de bearbeides.

Uten at jeg gjorde dette, så kunne en måte for å forsterke studiens reliabilitet vært på at jeg hadde gjennomført samme intervju med de samme informantene en tid i etterkant. Ved å gjøre dette så kunne jeg ha fått annerledes svar, men dette hadde både vært en tidskrevende prosess for meg og er ikke sikkert at informantene hadde/kunne tatt seg tid til dette.

Noe jeg derimot gjorde var å utprøve og forbedre intervjuguiden min gjennom pilotintervju i forkant som var med på å forsterke nøyaktigheten av undersøkelsen, ved at jeg forbedret spørsmål og ble klar over mange feil jeg gjorde i dette intervjuet som jeg måtte forbedre. Men det er ikke alltid at et sterkt fokus mot reliabilitet får et positivt utfall, «Mens det er ønskelig med høy reliabilitet av intervjufunnene for å motvirke egen vilkårlig subjektivitet, kan en for sterk fokusering på reliabilitet motvirke kreativ tekning og variasjon (Kvale & Brinkmann, 2021, s. 276)». Hvis en forsker har bestemt seg for intervjustilen, så trenger man ikke alltid å prøve mange andre stiler eller måter for å oppnå ønsket data.

4.5.2 Validitet

Validitet blir av Kvale & Brinkmann (Kvale & Brinkmann, 2021) definert som en uttalelser sannhet, riktighet og styrke. En valid slutning er korrekt ut ifra sine premisser. Et valid argument er fornuftig, velfundert, sterkt og overbevisende argument. Mens i samfunnsvitenskap dreier validitet seg om hvorvidt en metode er egnet til å undersøke det den skal undersøke (Kvale & Brinkmann, 2021). For min studie blir det om jeg undersøker det jeg skal. Om dataen jeg innhenter er gyldig til å svare på problemstillingen min.

Når jeg spør hvordan konkurranse foregår i kroppsøving så må jeg intervjuere lærere som faktisk underviser i kroppsøvingfaget. Hvis jeg her hadde stilt de samme spørsmålene til skolens rektorer så hadde jeg ikke følt meg like trygg på datamaterialet fra disse personene, som fra de lærerne jeg har intervjuet. Informantene mine har gitt meg god grunn til å tro på at datamaterialet er valid.

Validitet er å stille spørsmål (Kvale & Brinkmann, 2021). Spørsmål til forarbeid, etterarbeid og funn. Vær kritisk til funn og tolkning, hvor godt eller relevant er datamaterialet i forhold til fenomenet? Ved fenomenet mener jeg en observerbar forekomst av en hendelse. Validitet kan

kobles opp imot alle fasene i intervjuundersøkelsen og alle slike sikkerhetsgrep for å forsterke gyldigheten til studien er med på å gjøre studien sterkere.

4.6 Etiske betraktninger

Tilslutt i kapitelet tar jeg for meg etiske betraktninger. Etikk kommer fra det greske ordet *ethos*, som betyr karakter (Kvale & Brinkmann, 2021). Kvalitative intervjuer er en direkte kontakt mellom intervjuer og informant og som Kvale og Brinkmann (Kvale & Brinkmann, 2021) skriver så er en intervjuundersøkelse en moralsk undersøkelse. Samhandling mellom disse partene gjør at valg og etiske betraktninger i hele forskningsprosess, kan få konsekvenser for informantene.

Egne etiske refleksjoner rundt valg og arbeidsprosess i studien, har ført til at jeg anser det som lite sannsynlig for informantenes data vil være skadelig for dem eller andre.

4.6.1 Informert samtykke

Informert samtykke betyr at forskningsdeltakerne informeres om undersøkelsen overordnende formål og om hovedtrekkene i designen, såvel som risikoer og fordeler ved å delta i prosjektet (Kvale & Brinkmann, 2021). Viktig informasjon som at deltakerne av studien må være informert om at de kan trekke seg når som helst er viktig for at deltakerne opplever en følelse om at det er frivillig til å delta i intervju og utgi data.

Alle informantene ble tilsendt informasjonsskriv i god tid i forkant av planlagt intervju. Her leste de om formål, planlagt gjennomføring og at intervjuene ville bli tatt opp på lydfil, hvis de ikke ville avstå fra dette. Siden alle intervjuene ble gjennomført fysisk så delte jeg bare ut samtykkeerklæringen, hvor de igjen kunne lese igjennom alt og endte opp med at alle signerte under på i forkant av intervjuet. I etterkant av intervjuene så sendte jeg ut en mail til hver enkelt deltaker, hvor jeg spurte om de hadde andre opplysninger og komme med og hvor jeg på nytt påminnet dem om at dette var frivillig og at alle fortsatt ville forbli i studien.

4.6.2 Konfidensialitet

Oftest innebærer konfidensialitet at private data som identifiserer deltakerne, ikke avsløres (Kvale & Brinkmann, 2021). I denne studien så vil jeg anonymisere lærere og skolene deres. Jeg bruker fiktive navn som Mikkel, Gabriel, Martin og Emil på de fire lærerne når jeg henviser til deres utsagn og tolkninger for å beskytte deltakerne.

Under hele prosessen har jeg jobbet med å ivareta etiske retningslinjer og anonymisering ovenfor informantene mine for at vi skulle unngå å havne i ulike dilemma. I begynnelsen av studien så søkte jeg med et meldeskjema for personopplysninger til Norsk senter for forskningsdata (NSD), hvor jeg trengte godkjenning før jeg kunne begynne innhenting av data. Når jeg fikk godkjenning (vedlegg nr. 1), noe som gikk relativt raskt, så fikk jeg tilbakemeldinger om ulike opplysninger jeg måtte følge. Jeg var klar over anonymisering og flere av de andre opplysningene, men at informantene mine fikk taushetsplikt ovenfor forskningsstudien min, visste jeg ikke. Det virket også som informantene mine ble overrasket over dette, når jeg forklarte dette.

5. Resultat og diskusjon

Dette kapitlet vil presentere funn og tolkninger fra analysen av intervjuene. Disse funnene og tolkningene skal jeg drøfte i lys av tidligere forskning, empiri og redegjort teoretisk perspektiv. Begrunnelsen min for å presentere både resultat og diskusjon i et samlet kapittel er fordi jeg mener at delene slått sammen gir en helhetlig forståelse på problemstillingen. Analysen har jeg firedelt i *informantenes tolkning av konkurranse, didaktisk bruk av konkurranse, læringsutbytte og fra kroppsøving til andre skolefag*. og elever er forskjellige. Jeg mener at ved å samle resultat og diskusjon i et samlet kapittel så gir det studien en bedre oversikt og samlingspunkt for avslutningen min.

Innledningsvis vil jeg presentere egne hovedfunn på en enkel måte, før jeg svarer på problemstillingen. Videre vil jeg gå over på nyansene, unntakene og drøftingene. Drøftingen vil ta utgangspunkt i analysen min fra intervjuene. Her vil jeg også ha fire underkapitler som kalles for *et positivt syn, den gode konkurransen, gjør alltid ditt beste og elever er forskjellige*. Jeg som forsker vil se kritisk på egne funn, drøfte hvordan funnene mine kan forklares og koble sammen teori og empiri.

5.1 Hovedfunn

Hovedfunnene mine fra analysen viser at kroppsøvingslærere på barneskolen i grunn har et positivt syn på konkurranse, men at det er viktig at fokuset er på gjennomføringen og ikke resultatet. Kroppsøvingslærere har et viktig ansvar for å legge til rette for en sunn konkurranseform hvor det skapes forskjellige vinnere. Nå er verken jeg eller lærere glade i ordbruken vinnere (og/eller tapere), men erfaringer tilsier at elever måler seg selv opp imot andre uansett om lærere utelukker ordbruken rundt å vinne og tape.

De viktigste grunnene for at lærere tar i bruk konkurranseformen er for å skape glede, aktivisering og mestring for elevene. Glede fører til økt motivasjon, men for at mestring skal nås som et mål, så er det viktig at det skal være rettferdighet og da bør man ikke konkurrere etter fysiske ferdigheter som veldig ofte gir de samme elevene fordeler og best mulighet for å oppnå mestring. Ved å legge inn variasjoner som problemløsningsoppgaver inn i øvelser og

differensiere elevgrupper er det større mulighet for å skape flere og forskjellige elever som vil oppnå mestringsfølelsen.

Ved å jobbe mot ulike læringsmål med konkurransepregede aktiviteter så er det viktig at elevene får innsyn i læringsmål og at de faktisk lærer. Fair play, samarbeid, ulike bevegelsesmønstre er blant mye av det elever kan lære seg ved konkurranseaktiviteter. Spesielt så er dette å alltid gjøre sitt beste, respektere regler og forstå ulikheter mellom seg selv og andre viktig å fremme. Elever må skjønne at de er ulike. Noen er gode i en ting, andre er gode i noe annet. De kan ikke vinne eller være best i alt, og det må de både skjønne og takle.

Konkurranse forekommer også i andre fag, men da på en litt annen måte. Det har mer likhet med leksaspektet. Enten det er mattekonkurranser eller quizer i KRLE-faget så er fokuset om å gjennomføre flest oppgaver eller ha mest riktige oppgaver. Det er sammenheng mellom elever som er motiverte i kroppsøving og i andre fag hvor det er konkurransepregede aktiviteter, men i andre skolefag er det enda flere elever som viser et større engasjement, motivasjon og innsats.

5.1.1 Svar på problemstilling

Hvis jeg trekker fram problemstillingen min som er «*Hvordan konkurranse fungerer i kroppsøving på barneskolen og om lærere merker endring hos elever fra kroppsøvingfaget til andre fag?*» så ser jeg at det er et todelt spørsmål. Konkurranse i kroppsøving på barneskolen foregår på den måten ved at lærere bruker det som en undervisningsaktivitet for å fremme glede, aktivitet og mestring. Fokuset er rettet mot gjennomføring og ikke resultat, og det er opp til lærere for å legge til rette for gode konkurransesituasjonen som skaper mestringsfølelse for ulike elever.

På spørsmålet til om lærere merker endring hos elever fra kroppsøvingfaget til andre fag så bli det vanskelig å konkludere med noe bestemt. I noen tilfeller så merkes det, i andre merkes det ikke. Barn er forskjellige og noen elever skinner mer i andre fag enn i kroppsøving og har dermed bedre motivasjon og innsats. Ulike interesser, egenskaper og ferdigheter spiller inn.

Konkurranseformen er bra på riktige premisser og det er læreres oppgave å sørge for at konkurranse blir brukt riktig, for da er det et bra undervisningsverktøy.

5.2 Funn

Her presenterer jeg funnene mine fra analysen i en større oversikt. Funnene vil presenteres og bli sett sammen i en større kontekst. Under vil jeg ta for meg fire ulike deler med funn som jeg har valgt å kalle for *Informantenes tolkning av konkurranse*, *Didaktisk bruk av konkurranse*, *Læringsutbytte* og *Fra kroppsøving til andre fag*. Før dette vil jeg komme med en liten presentasjon om informantene.

Informantene mine har alle en bakgrunn fra å være i fysisk aktivitet og har interesse for dette. De har holdt på med idrett hele livet, både på et toppidrettsnivå og hobbynivå. De er også glad i friluftsliv. Alle fire forklarte at de alltid har hatt et stort behov for å konkurrere, vært glad i å konkurrere og hvor de trekker frem konkurranseinstinktet sitt som over middels. Utdanningen deres er litt forskjellige hvor to har bachelor som faglærer i kroppsøving og de to andre har gjennomført grunnskolelærerutdanningen. Felles for alle er at de har bygd videre på utdanningen sin med flere årsstudium og en master. Det er et stort spik i år de har jobbet som lærere, her var det 19 år fra den som har jobbet lengst, til den nyeste i yrket. De var alle hyggelige og imøtekommende og skapte gode inntrykk i enkeltintervjuene. Jeg må nok engang takke de så mye for at de stilte opp og hjalp meg!

Senere i kapitlet vil jeg referere til disse fiktive navnene på dem: Mikkel (informant 1), Gabriel (informant 2), Martin (informant 3) og Emil (informant 4).

5.2.1 Informantenes tolkning av konkurranse

Etter å ha spurt informantene om hva de tenkte på når jeg sa konkurranse så viste det seg at de tenkte på å vinne. Samtidig som det er en form for utfordring. Når jeg jobbet med analysen min så undret jeg over dette svaret. Jeg så for meg at alle skulle svare vinnere *og* tapere, men det var kun Mikkel som tok med tapere i svaret sitt. Grunnen til dette kan være at informantene ser på konkurranse som positivt i større grad enn andre. Kroppsøvingslærere har stort sett alltid en fysisk bakgrunn og da at de ofte liker å konkurrere og har gode erfaringer og opplevelser fra dette fenomenet. Hadde jeg heller stilt lignende spørsmål til andre mennesker, med en annen bakgrunn hvor de erfarte negative opplevelser, så tror jeg de i mye større grad ville nevnt tap og tapere.

Når jeg spurte informantene om deres tolkninger på konkurranse når de selv var elever så var svarene at de likte å vinne, mens de likte ikke å tape. Dette tror jeg nåværende og tidligere elever kan være enige i, men når jeg stilte oppfølgingsspørsmål om konkurranse skapte ulike syn på elever på i klassen så fikk jeg forskjellige svar. Gabriel svarte et klart ja og at det nok hadde en innvirkning på hvem som ble sett på som populære i klassen. Svaret mitt fra Martin var interessant:

«For det ser vi blant enkelte i dag, at konkurranse er ekstremt vanskelig for noen å takle. Så det blir dumt, men det var nok dumt på min tid også. Men det er godt mulig at jeg ikke så det fra den siden» (Martin).

Dette viser igjen at disse informantene kan ha et subjektivt syn på konkurranse. Det at de fremviser de positive opplevelsene kontra de negative. Slik er det fort for elever i dag og. For noen blir det de positive erfaringene som står sterkt, mens for andre de negative.

Eksempler på konkurransesituasjoner i skolen er som alle fire sa stafetter. Det blir også nevnt ulike ballidretter, som konkurransesituasjoner i skolen. Men det kan også forekomme i friminutt som Gabriel poengterte: «i friminuttene så er jo det også veldig konkurransepreg blant de som har høyt konkurranseinstinkt», men fortalte at det kunne bli mye bråk. Mikkel snakket også om lek i friminutt som sisten også har et konkurransepreg over seg. Dette viser bare at synet på konkurranse i skolen er forskjellig. Selvom en som tenker at det er stor kontrast mellom lek og konkurranse, må innrømme at det går an å leke med et konkurranseaspekt. Det vises på forskjellige skoler så har ofte barn motivasjon til å konkurrere mot hverandre når de har muligheten til det. Slik som i friminutt så er det de som styrer seg selv. Dette har likhetstrekk til selvbestemmelsesteorien til Deci og Ryan hvor de legger stor vekt på selvbestemmelse og selvbestemt atferd. Selvbestemt atferd oppleves som frivillig og kan springe ut fra egne interesser, men også internaliserte verdier (Skaalvik & Skaalvik, 2018).

Det siste informantene mine svarte på rundt konkurransebegrepet var om konkurranse sin plass i kroppsøvfaget, og deres tanker på hvorfor det ikke står noe om konkurranse i Fagfornyelsen. Mikkel mente at konkurranse sin plass i kroppsøvfaget er der naturlig, og grunnen til at konkurranse ikke er nevnt i Fagfornyelsen fordi hovedmålet med faget er et folkehelseperspektiv. Og ikke et utøverperspektiv. Som det står i læreplanen til kroppsøving skal stimulere til livslang bevegelsesglede og til en fysisk aktiv livsstil ut fra egne forutsetninger (Kunnskapsdepartementet, 2019). Emil var enig med Mikkel, hvor han mente

at det er viktig at det også er konkurranse i kroppsøvfingsfaget. «Jeg liker det at man kan pushe hverandre, gå litt ut av komfortsonen og å prøve og feile. Men samtidig ønsker jeg ikke at det skal være for mye fokus på det.» Gabriel svarte dette til spørsmålet om hvorfor konkurranse ikke står skrevet i læreplanen:

«Kan jo hende det er fordi man ikke skal havne i de dårlige opplevelsene.

Samtidig så lever vi jo i et samfunn hvor det er konkurranse. Det er konkurranse om jobber. Så man kan ikke skjerme de for konkurranse heller og man må jo lære seg at det er sånn.» (Gabriel)

I tillegg så forklarte Gabriel at elevene i 1.klassen sin ikke var vant til å ikke få det som de ville hele tiden. De var vant med at de får det som de vil hele tiden og da har man ikke møtt noe motgang. Og mente at derfor kan det være sunt med konkurranse for der kan man møte både medgang og motgang. Avsluttende om konkurranse så synes jeg Martin sa det smart og fint: «Det må tilrettelegges så det er en sunn konkurranse. Det er fint å skape vinnere, men vi skal hvertfall ikke skape tapere.» Så er spørsmålet hva som er sunn konkurranse og hvordan en skaper det. Jeg kommer tilbake til det i drøftings- og avslutningsdelen.

5.2.2 Didaktisk bruk av konkurranse

Neste tema informantene skulle ta for seg var didaktiske valg rundt konkurranse.

Informantene ble spurt om de selv hadde benyttet seg av slik bruk og etter alle svarte at de hadde brukt og fortsatt bruker dette innimellom, så spurte jeg etter begrunnelsen dems for å bruke konkurransepregede aktiviteter. Det som gikk igjen i svarene var at det var fordi de og elever synes det er gøy og at det skaper høy grad av aktivisering, men at fokuset ikke er mot resultat, men på gjennomføringen. «Barna forventer det, selvom noen ikke liker det, så er det stor grad av elever som forventer det» sa Martin. Her tolker jeg Martins kommentarer på to måter. For det første så skaper det motivasjon for elevene. For det andre så sier han at han kjenner elevgruppen sin såpass bra så han vet hva de forventer og har lyst på.

Informantene mener at konkurranseaktiviteter er en god måte å jobbe mot ulike læringsmål som samspill og Fair play.

«Jeg bruker ikke mye konkurranse, men jeg bruker spill. Og spill er jo med engang en form for konkurranse for mange. Men jeg har ikke noe fokus på det. Jeg har heller fokuset på fair play. Spesielt på småtrinnet så er jeg mest opptatt av å lære dem fair play og hva det betyr og at dem greier å se hvordan det oppstår i ulike situasjoner. F.eks. er ballen inne eller ute, når vi

spiller kanonball. Jeg pleier å ta vekk benken for at de må forholde seg bare til streken. Øve på å være ærlig. Ikke starte før den andre har kommet inn. Jeg ser at det virker. De får igjen for det i friminuttene.» (Mikkel)

Ved å jobbe målrettet tidlig i skolen så kan elevene få mye tilbake for dette med Fair play. De fleste krangler i friminuttene oppstår fordi elever er uenige og ikke klarer å bli enige. Hvis elever oppnår en kunnskap om at alle ikke alltid kan få det slik man vil og ikke minst lærer seg å takle motgang eller uenigheter så har de kommet en lang vei. En elevgruppe kan krangle om de skal spille fotball eller basket i et friminutt, og hvis de godtar at i dag spiller vi basket, mens neste gang blir det fotball så unngår man at vi lærere må være med å bestemme over dem. Jeg kommer stadig tilbake til dette med selvbestemmelse. Her trekkes også behovet for tilhørighet inn. Det å bli akseptert i et miljø (Skaalvik & Skaalvik, 2018).

For å gjennomføre konkurranseaktiviteter så er det noe som er viktig å styre unna. Unngå å legge opp motoriske ting hvor resultater virkelig synes. Det samme hvis det er konkurranse som kun tester fysiske egenskaper. Martin sier at «elevene veit veldig godt hvem som løper fortest» og fortsetter med «derfor legger jeg nesten alltid inn en variabel, som gjør at utfallet ikke er gitt. Enten om det er terning eller kort.» På denne måten vel også flere ha større sjans for å oppleve mestring. Som Martin sa, så veit elevene godt hvilke elever som er de sterkeste og de kjenner til egne ferdigheter i forhold til andre. Selvoppfattelse kommer til synet her også. «Det er elever som, og de veit det selv, at de kaster ikke hardt nok til at de greier å ta noen. De tar pol på meg hver gang. Da velger man å ikke kaste da, for da slipper man å ta det tapet» forklarer Mikkel. Med et teoretisk perspektiv på selvbestemmelsesteorien kalles dette for amotivasjon (Skaalvik & Skaalvik, 2018). Eleven tror ikke at den vil greie å utføre den eller at aktiviteten vil føre til ønsket resultat.

Visse elever kan uansett bli passive og melde seg ut, da er det viktig å gi verbale tilbakemeldinger for å bygge de opp. Spørre hvorfor de ikke vil være med, og hva de eventuelt vill gjøre for å bli med igjen. Noen ganger må slik tilpasning i undervisning til for å bygge elever opp igjen. Gabriel nevner at modellering kan være med på å få elever med igjen.

Når det kommer til gode erfaringer til konkurranse så nevner alle mestring. «For å skape mestring så må man også differensiere» sier Mikkel. «Gleden av å vinne som lag og skape teamfølelse» nevner Gabriel. Variasjon i øvelser nevner alle som et viktig undervisningsprinsipp. Det blir også nevnt at å snakke med elever om at vi er forskjellige er

viktig. «Noen er gode på noen ting, mens andre er gode på noe annet. Man får ikke vunnet i alt» sier Martin. Dette er gode innspill som kan fremme en form for selvoppfattelse og som vil gi elever kunnskap de vil få nytte av resten av livet.

5.2.3 Læringsutbytte

For å gjennomføre konkurranseaktiviteter så bør lærere kunne argumentere for at det fremmer læring. Spesielt elever som ikke opplever like stor mestringsfølelse i andre, kanskje mer teoretiske fag har kroppsøving som *sitt* skolefag for å oppleve mestring og trivsel. Hva det viktigste å lære av konkurransepregede aktiviteter er informantene relativt enstemmige om. «Særlig det her med å gjøre sitt best. Fordi det helst skal skinne igjennom i alle fag. For de fleste vil et konkurranseelement i gymmen være med på å presse deg til å gjøre det litt ekstra og hvis du tar med deg det inn i andre fag så vil det være positivt» sier Martin.

Det å presse seg litt lenger går med at det er en sammenheng mellom elevers holdninger, innsats og motivasjon. Mikkel forteller at han helt klart kan se at type aktivitet kan motivere eller demotivere. «Da vil innsatsen bli styrt ut ifra det. Hvis man egentlig synes det hørtes kjedelig ut eller at den aktiviteten ikke er så gøy så gidder man ikke ta i like mye heller.» Martin føler at disse egenskapene går godt sammen:

«I bunn må det ligge en eller annen form for innsats. Også handler det om å jobbe med motivasjonen til holdningene. Jeg vet at det blir veldig mye vektlagt det med innsats, men hvis du gjør ditt best og viser gode holdninger til faget så kommer innsatsen.»

Det klassiske ordtaket «tap og vinn med samme sinn» passer veldig godt inn i kroppsøvingsfaget. Emil tok opp dette, mens Martin sa at det å lære seg å takle et gitt resultat er en bra egenskap. Hvis klassen har kompetanse rundt dette så tyder mye på at det er et godt og trygt læringsmiljø. Et godt læringsmiljø vil være er med på å forebygge mobbing og fremme samarbeid og samspill. Det skal ikke være sånn at hvis en elev ikke kommer med bestevennen sin, så har den ikke lik innsats og gir like mye av seg selv, som hvis eleven hadde blitt plassert med ønsket elev eller gruppe.

For å fremme læring så kan lærere bruke elever som rollemodeller. Det kan være en elev som har gode ferdigheter og er trygg på seg selv ovenfor en øvelse, som da viser den gitte øvelsen eller aktiviteten foran medelevene sine. Mikkel og Martin sa at elevene synes det er kjempestas! En slik måte kan også være med på å styrke samspillet mellom elevene. Jeg

kommer tilbake til dette med at lærere må kjenne elevene sine, for hvis en elev ikke har fått gode opplevelser, så kan lærer plutselig trekke frem denne eleven for å vise en øvelse som går på ulike bevegelsesmønstre som lærer vet at elev vil mestre. Dette vil føre til at elevs behov for kompetanse i selvbestemmelsesteorien blir forsterket og øker elevens motivasjon og eleven kan tenke «Dette kan jeg, jeg er flink.»

Gabriel sa at han hadde en elev med synshemninger og Emil nevnte at han tidligere hadde en elev med nedsatt hørsel. Det er alltid viktig å tilrettelegge for alle elever. Spesielt i slike tilfeller. Små tilrettelegginger kan gjøre en stor forskjell for ulike elever. Ved å få ro og vise tydelig samtidig som en viser nevner begge er viktige grep å gjøre. Lærere ønsker også å tilpasse for de faglig sterke og svake. «De sterke skal også få utfordringer og få testa seg» sier Emil. Alle elever trenger oppnåelige mål, verker for lette eller for vanskelig. Det er faktisk lurt at elever ikke alltid klarer ting på første forsøk. Det er det som skaper kunnskap og mestring gjennom en indre driv i søken etter kunnskap.

Avslutt timer med å gå igjennom hva de har øvd på og lært i dag. Slik evaluering i etterkant av aktivitet, ved å la elevene selv sette ord på hva de har gjort og lært vil føre en form for læring. «Ved å legge det grunnarbeidet i starten av timen ved mål for timen og gjennomgang i slutten, er jo slik man ville gjort i andre fag» forklarte Mikkel. Her sier Mikkel en smart ting. Flere informanter var usikre på om elevene deres faktisk tenker over at de lærer i kroppsøving. De tolker det som at elevene ser på de ulike aktivitetene som lek og fysisk aktivitet. Ved et større fokus på å inkludere elevene i samtaler rundt det de skal gjøre, kan være med på å gi de en økt følelse for tilhørighet og selvoppfattelse som vil forbedre holdninger og føre til mestring. Lærere må rette fokuset mot hva elevene skal lære, ikke hva de skal konkurrere i. «Jeg tenker jo at kroppsøvingfaget er den muligheten vi har for å få unger til å bli aktive på fritiden også. Hadde det ikke vært for min gymlærer for 100 år siden så hadde aldri jeg begynt med innebandy.» (Mikkel)

5.2.4 Fra kroppsøving til andre skolefag

På denne delen så spurte jeg informantene om de har gjennomført aktiviteter som har likhetstrekk med konkurranse i andre fag. Det hadde de, men informantene valgte å kalle det for lek, eller repetisjonsjobbing. Jeg vil trekke frem to gode eksempler. Den første var Emil i KRLE. Her jobbet klassen med repetisjon av religioner. Emil fikk elevene til å spille Alias, hvor målet var å komme frem til et bestemt ord f.eks. Bibelen. Elevene kom med innspill som

skulle få elevene til å skjønne hvilket ord de skulle fram til. Ved å si «boka til de kristne» skjønnte den eleven hvilket ord det var og sa det ut høyt.

Det andre eksempelet var Mikkel, som lot elevene konkurrere i hoderegning. Elevene fikk velge om de ville sitte på plassen sin, eller komme opp foran tavla med ryggen mot tavla. Så skrev Mikkel et regnestykke på tavla, elevene snur seg så og skal svare riktig svar så raskt som mulig. Samtidig er resten av klassen med og løser de like oppgavene, bare at de holder svarene inne i seg. Begge disse konkurransene skjules i leken. Det er slik som jeg nevnte tidligere om lek med konkurranseaspekt. Disse øvelsene gir helt klart stor grad av motivasjon til elever. Her får også elever velge selv om de vil opp for å delta. Behovet for selvbestemmelse blir med dette tilfredsstilt.

For å trekke linjer til endringer hos elever så forklarer Mikkel at han ser stor forskjell på innsats når elevene øver på hoderegning gjennom lekser eller oppgaver. Han nevner videre at når det går fra en trening til konkurranse så hever elever innsatsen sin betraktelig. «Hvis det bare er trening på en forlengs rulle i turn så hvis elever en lavere innsats, enn hvis det blir konkurranse om å gjennomføre sin fineste forlengs rulle av alle i klassen.

Informantene forteller om at elever synes det er gøy å bli ferdig fort. Mange får også vist at de er ferdig med alt sier Gabriel. Emil tar opp dette med ytre motivasjon. Hvis klassen skal samle opp 10 stjerner for så å få en belønning i enden, så tilsier erfaringer til dette at klassen jobber bedre og overholder et stabilt lavt støynivå. «Det er jo litt konkurransepreg over det også» sier Emil. *Kontrollert ytre motivasjon* innebærer blant annet at man gjør en aktivitet grunnen en belønning (Skaalvik & Skaalvik, 2018).

Til spørsmålet om informantene føler at fysisk aktivitet kan føre til en endring hos elever i andre fag enn kroppsøving svarer Martin:

«Ja, jeg har alt sagt det at fysisk aktivitet trigger de andre fagene også. Jeg har vært på et kurs som vi har snakka mye om det der. For det er noen sanser som blir stimulert. Som jeg tror er bra.» (Martin)

Funnene mine og studien viser at Deci og Ryans teori om selvbestemmelse og indre motivasjon er viktig. Hvis lærere legger til rette for selvbestemmelse og indre motivasjon hos

elever så vil mange faktorer dra nytte av dette. Både for skoler og hjemmet, men ikke minst hos eleven selv.

Under vil jeg i enda større grad drøfte funnene og se de i et større perspektiv. Funnene skal drøftes opp mot teorien jeg har presentert og mitt teoretiske perspektiv.

5.3 Diskusjon

Diskusjonsdelen tar for de fire hovedkategoriene «*Et positivt syn*», «*Den gode konkurransen*», «*Gjør alltid ditt beste*» og «*Elever er forskjellige*». Hos hver av disse delene så vil jeg koble teori og empiri og bruke min kritiske sans.

5.3.1 Et positivt syn

Studiens funn resulterer i et positivt syn på konkurranse i kroppsøving. En grunn for dette kan være en svakhet i undersøkelsen min. Antageligvis så er det større sjans for å få tak i informanter som er positiv til undersøkelse rundt konkurranse hvis de selv er interesserte i tematikken. Når jeg sendte mail ut til skoler og rektorer som videre spurte egne lærere så er det mindre sjans å få tak i informanter som ikke har et positivt syn på konkurranse. Hvis en lærer misliker tematikken, så er det liten sannsynlighet for at denne melder seg frivillig til å bruke egen tid på det. En kan si at disse informantene har et positivt syn, men et subjektivt syn på konkurranse i kroppsøving. Litt slik som elever også vil ha et subjektivt syn på konkurranseaktiviteter, hvor konkurranse oppleves som positivt for noen og negativt for andre (Harvey & O'Donovan, Pre-service physical education teachers' beliefs about competition in physical education, 2011). Elever som i større grad mestrer og har gode ferdigheter vil nok ha et mer positivt syn på konkurranser enn andre elever.

Tolkninger på konkurransebegrepet viser til en tankegang som går på vinnere og tapere. Slik som også at det er en tankegang som går på positive og negative sider for konkurranse.

Aggerholm, Standal og Hordvik forklarer at et sentralt mål ved kroppsøving er å gjøre det mulig for alle å utmerke seg (Aggerholm, Standal, & Hordvik, 2018), men alle elever vil ikke ha like muligheter for å vinne hvis konkurransen ikke blir tilpasset. Fysiske sterke elever vil som regel både være raskere og sterkere enn svakere og tregere elever. Derfor er det viktig at

lærere tilpasser undervisningen på denne måten. Hvis det derimot er en staffet hvor elever må kaste en terning og få over 4 prikker på terningen for å unngå strafferunde før elevene veksler med en medelev. Da er det lagt inn en variabel som fører til utjevning av fysiske ferdigheter. En klasses raskeste elev kan da plutselig bli slått av en tregere elev siden den raskeste plutselig havner i strafferunder, mens den andre eleven fort kan veksle etter og kastet en 6-er på terningen med engang.

Konkurranse er et fenomen elever før eller siden vil møte. Slik også Drewe mente at deltakelse i konkurransepregede aktiviteter kan være en nødvendig forberedelse for livet gjennom erfaringer som gjøre ved å takle vinn og tap (Drewe, 1998). Funn viser at uansett om lærerne har fokus på gjennomføring og ikke resultat så sammenligner elever seg med medelevene sine. Heidorn kommer også med funn om at elever teller mål uansett (Heidorn, 2018). Slik som funnene mine også viste, var at selv i friminutt så velger elever ofte å legge tilrette for et konkurranseaspekt. Veldig ofte så legger elever viser elever at de er resultatorientert. Uansett hvor mye lærere prøver å skjerme elever fra resultatorientering så blir elever påvirket av ytre krefter i form av foreldre og idrettsforbilder som er med på å øke elevens resultatorientering.

5.3.2 Den gode konkurransen

Bruken av konkurranse i kroppsøvfingsfaget begrunnes med å skape glede hos elever. Kan elevene også elevens glede fremmes på en annen måte? Kanskje en bedre måte? Martin snakket om at viktigheten om å ta kroppsøvfingsfaget på alvor. Ved å ta kroppsøvfingsfaget på alvor så kan dette bety det å planlegge, undervise og evaluere. Ved da å trekke inn elevene i denne fasen så skaper det en glede for å bli involvert i valg rundt kroppsøvfingsundervisningen. Når elever blir involvert i undervisningsvalg så sier selvbestemmelsesteorien til Deci og Ryan at elevens motivasjon fremmes. Spesielt for deres indre motivasjon (Skaalvik & Skaalvik, 2018). Behovet for tilhørighet kan også krysses av. Ved gode lærer-elev-relasjoner så føler elever seg sett. For å ta vikarer som eksempel. Vikarer er sjeldent lenge hos en klasse og dermed blir det vanskelig å bygge gode relasjoner. Vikarer har ofte mer fokus på å lære bort, enn å motivere elever.

Funn fra analysen viser en jakt etter «den gode konkurransen». God konkurranse eller sunn konkurranse går om hverandre og omhandler den optimale undervisningspraksisen. Ved å jobbe med ulike ferdigheter, variasjon i undervisning, trekk fra leken er også viktig (Duncan

& Kern, Getting Competition under Control, 2020). Funn fra studiens analyse og Heidorn (2018) viser til elevers erfaringer tidlig i grunnskolen er viktige på den siden at hvis elever får et godt inntrykk av konkurranseaktiviteter så kan elever beholde dette synet resten av livet. Det legges et grunnlag for elever tidlig i skolen. Teori om god konkurranse

Den gode konkurransen er ikke et sted hvor alle elever opplever mestring på første forsøk. Lærere vil gjerne at elever skal møte utfordringer, hvor de reagerer på en positiv måte hvor lysten etter å mestre, er større enn frykten for å mislykkes. De elevene som klarer dette har en sterk indre motivasjon (Skaalvik & Skaalvik, 2018). Og en sterk indre motivasjon eller driv kan fremmes så mange steder i livet. Det kan fremme læring i andre fag og det vil også fremme en sunnere livsstil.

5.3.3 Gjør alltid ditt beste

En sterk indre motivasjon gjør det også enklere å utvise positive egenskaper som både kan være psykiske i form av bedre selvpoppfattelse, men også fysiske egenskaper som holdninger. Mikkel kaller det for «stayerevne». Det å stå i ulike situasjoner som en takler. Et godt eksempel på dette vil være å takle tap eller andre handlinger hvor ønsket resultat ikke blitt oppnådd.

Gabriel nevnte at elevene sine ikke var vant til å få det som de ville. Dette er en problemstilling jeg tror mange kommende lærere vil finne seg i. Hva skal de gjøre da? Det nåværende og fremtidige lærere kan gjøre vil være å prate med elever om Fair play og lignende ting som det får med seg. Lære elever til å unngå å jukse, takle uenigheter og snakke om forventinger med elever. Lærere kan ikke forvente at elever gjør mer enn sitt beste, men de kan forvente at elever gjør *sitt* beste. Dersom elever gjør sitt beste så blir vi stolt av dem, uansett oppnådd resultat. Hvis elever også godtar tap i konkurranser dersom de gjorde sitt beste så har vi fått elevene langt på vei. Da vil ikke elevers fokus bli rettet mot resultat, men mot gjennomføring og fremme elevers mål som kan være samspill eller kroppslig læring og dette er tydelig med hva selvbestemmelsesteorien sier om behov for kompetanse. Hvor elevene også får et ønske om å gjennomføre aktiviteten flere ganger (Skaalvik & Skaalvik, 2018).

Uansett om det er kroppsøving eller andre fag så er jeg sikker på at alle lærere skulle ønske at elever alltid gjorde sitt beste. Hvis klasser unngår forstyrrelser og uromomenter i undervisningen så gir det lærere mer tid til tettere oppfølging av enkeltelever.

Selvbestemmelsen sier at elever har ulike behov, hvor tilhørighet og kompetanse kan fremme motivasjon. Elever trenger å bli sett og en kommentar fra en informant sier at han går inn i hver time, med et mål om å ha blikkontakt eller gi tilbakemeldinger til hver eneste elev i hver enkelt time.

5.3.4 Elever er forskjellige

En av studiens to delspørsmål til problemstillingen gikk på merkbar endring hos elever fra kroppsøvfaget til andre fag. Studiens funn bar stort preg på at alle mennesker er forskjellige og har forskjellige interesser.

«Noen liker å lese en bok, mens andre ikke gjør det. Noen er mer rastløse av natur og har mer energi å forbrenne, mens andre synes det kan være fint å sitte stille å lese lenge så kan det ha en fordel for «skoleflinkeheten» kontra hvis man er ute og går på ski i 4 timer. Samtidig er den utholdenheten man får av å være fysisk aktiv også mye å si for hvor mye man klarer å lære. (Gabriel)

Dette er et flott eksempel på autonom ytre motivasjon! Mange elever leser bøker og gjør lekser for å bli ferdig med det. Det er rett og slett ikke den indre motivasjonen til visse elever som gjør dette. Jeg kunne i intervjuene min, stilt spørsmål til informantene som gikk på dette. Ved å spurt lærere om hvorfor de tror elevene deres gjør leksene sine.

Funn fra analysen viser at det er vanskelig å konkludere noe endelig angående endring hos elever hos de mer teoretiske fagene. Det kommer tilbake til at elever er forskjellige.

Konkurransen i andre fag kan føre til at det er andre sin mulighet å prestere i konkurranse. Martin fortalte om pugging av gangetabell i matematikk. «Konkurransen trigger» mente han. Han snakket om elever som ikke var like engasjerte og motiverte i kroppsøving, var i større grad det i eksempelvis matematikk. Dette kan jo også ha noe med hvordan elevens selvoppfattelse er. Hvis jeg vet at jeg er en elev som er svak til å løpe og slå hjul så har jeg ikke like tro på å mestre som om jeg skulle deltatt i en mattestafett. Når elever har mer tro på egne ferdigheter i en øvelse kontra en annen så vil den ofte prestere bedre der hvor den har trua på seg selv.

6. Avslutning

Avsluttende del av studien viser til funn i kortversjon, for så å se disse i lys av teori og tidligere forskning. Videre tar jeg for meg ideer til videre forskning før jeg avslutter med å vurdere betydningen for funnene mine.

Det jeg har funnet ut etter arbeid med denne studien er at når en skal undervise i konkurransepregede aktiviteter så må fokuset være på gjennomføring og ikke resultat. Det er opp til lærere å legge til rette for en god konkurranseform hvor det skapes forskjellige vinnere. Lærere benytter seg av konkurranse for å skape glede, aktivitet og mestring for elever. Det aller viktigste jeg har funnet er et fokus mot at elever skal lære seg å gjøre sitt beste. Uansett. Elever er forskjellige, det må de også skjønne, men elever forstår kanskje ikke hvorfor noen er raske og høye, mens andre er det. Dette må vi hjelpe de til og da er det lurt å ha gode samtaler og nevne at de lærer i kroppsøvingfaget i tillegg.

Det finnes mange ulike konkurransesituasjoner i skolen. Både i kroppsøving og i friminutt. Dette funnet og andre har likhetstrekk til selvbestemmelsesteorien til Deci og Ryan hvor det også der legges stor vekt på selvbestemmelse og selvbestemt atferd. Hvis lærer involverer elever i planlegging av undervisning så fremmer det også en grad for motivasjon for elever.

Studiens funn viser at lærere benytter seg med konkurranse aktiviteter og begrunner dette med at elever forventer og liker det. Det er også en fin måte å få til aktivisering for mange elever, men da er det viktig å legge til rette for god konkurranse.

Funn av læringsutbytte av konkurranse viser at lærere må differensiere og variere aktiviteter for å fremme læring. Når elever møter variasjon i øvelser og utfordringer så blir stort sett de fleste elever motiverte og dette kan være med på å gi dem en indre motivasjon som er med på må gi de den ekstra driven innefra. Også er det viktig at de lærer ordtakene: «Tap og vinn, med samme sinn.»

I andre fag så gjennomføres det leker og repetisjonsarbeid med konkurransefokus. Men her kåres det ikke en vinner, men fokuset er på å gjøre flest mulige oppgaver eller å bli ferdig fort. Studiens funn viser at Deci og Ryans teori om selvbestemmelse og indre motivasjon er viktig

og hvis lærere legger til rette for selvbestemmelse, kompetanse og tilhørighet hos elever så vil det føre til god motivasjon som mange faktorer vil dra nytte av.

Videre forskning på temaet er ønsket for å få en tydeligere oppskrift for hvordan man skal bruke konkurranse i kroppsøving. En ide til videre forskning og som jeg ønsker å vite mer om er elevers tolkninger av begrepet autonom ytre motivasjon i konkurranse. Det hadde også vært interessant og lagd en lignende studie som denne, bare med informanter som har negativt syn på konkurranse og negative erfaringer på tematikken.

Jeg tenker at betydningene av funnene mine vil være til stor nytte for meg som kommende lærer. Forhåpentlig kan også andre lærere få et bredere syn på konkurranse i skolen. Jeg skal ikke være bestemt på de ulike rollene som trenger å lære noe her, men jeg tenker at man aldri blir utlært som lærere, og at derfor alle kan lære noen småting fra denne studien som kan gå på elevers viktighet for selvbestemmelse. Andre mulige interessante funn vil være tilpasning for å skape flere forskjellige vinnere. Alle skal ha like muligheter for å oppnå mestring!

7. Bibliografi

- Aggerholm, K., Standal, Ø. F., & Hordvik, M. M. (2018, Januar 17). Competition in Physical Education: Avoid, Ask, Adapt or Accept? *Quest (National Association for Physical Education in Higher Education)*, ss. 385-400.
- Brattenborg, S., & Engebretsen, B. (2013). *Innføring i kroppsøvningsdidaktikk* (Vol. 3). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Brown, L., & Grineski, S. (1992). Competition in Physical Education: An Educational Contradiction? *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, ss. 17-77.
- Christoffersen, L., & Johannessen, A. (2018). *Forskningsmetode for lærerutdanningene* (Vol. 2). Oslo: Abstrakt forlag.
- Deci, E., & Ryan, R. (1985). *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*. New York: Plenum Press.
- Drewe, S. B. (1998). Competing Conceptions of Competition: Implications for Physical Education. *European Physical Education Review* , ss. 5-20.
- Drewe, S. B. (2000). An Examination of the Relationship Between Coaching and Teaching. *Quest*, ss. 79-88.
- Duncan, C. A., & Kern, B. (2020, Mars 17). Getting Competition under Control. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, ss. 33-41.
- Harvey, S., & O'Donovan, T. M. (2011, August 30). Pre-service physical education teachers' beliefs about competition in physical education. *Sport, Education and Society*, ss. 767-787.
- Heidorn, B. (2018, Desember 17). What is the place of competition in elementary and secondary physical education curricula? *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, ss. 61-64.
- Hollekim, I., & Vingdal, I. (2000). *Mestring og glede*. Oslo: Gyldendal Undervisning.
- Klein, S. E. (2013, August 5). *The Sports Ethicist*. Hentet fra Defining Competition: <https://sportsethicist.com/2013/08/05/defining-competition/>

- Kunnskapsdepartementet. (2019, november 15). *Utdanningsdirektoratet*. Hentet fra Læreplan i kroppsøving (KRO01-05): <https://www.udir.no/lk20/kro01-05?lang=nob>
- Kunnskapsdepartementet. (u.d.). *Lover og regler*. Hentet fra Samordna opptak: <https://www.samordnaopptak.no/info/om/lover-og-regler/>
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2021). *Det kvalitative forskningsintervju*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Layne, T. E. (2014, November 10). Competition within Physical Education: Using Sport Education and Other Recommendations to Create a Productive, Competitive Environment. *Strategies*, ss. 3-7.
- Rienecker, L., & Jørgensen, P. S. (2019). *Den gode oppgave*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Seippel, Ø., Sisjord, M., & Strandbu, Å. (2016). *Ungdom og Idrett*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk.
- Shields, D., & Bredemeier, B. (2011). Contest, Competition, and Metaphor. *Journal of the Philosophy of Sport*, ss. 27-38.
- Skaalvik, E. M., & Skaalvik, S. (1996). *Selvoppfatning, motivasjon og læringsmiljø*. TANO A.S.
- Skaalvik, E. M., & Skaalvik, S. (2018). *Skolen som læringsarena - Selvoppfatning, motivasjon og læring*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Svartdal, F. (2020, November 3). *Store norske leksikon*. Hentet fra Holdning: <https://snl.no/holdning>
- Ungdata. (2020, Januar 23). *Ungdata*. Hentet fra Stress, press og psykiske plager blant unge: https://www.ungdata.no/stress-press-og-psykiske-plager-blant-unge/?fbclid=IwAR3jtKMN8_FjiKTRWxluTkJMa0iMb50Caa-cNP7pCiO10oO4US7ML051pYs
- Vingdal, I. (2014). *Fysisk aktiv læring*. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Østern, T. P., Bjerke, Ø., Engelsrud, G., & Sørum, A. G. (2021). *Kroppslig læring*. Oslo: Universitetsforlaget.

8. Vedlegg

8.1 Godkjenning fra NSD

[Meldeskjema](#) / [Konkurranse i kroppsøving](#) / Vurdering

Vurdering

Referansenummer

593304

Prosjekttittel

Konkurranse i kroppsøving

Behandlingsansvarlig institusjon

OsloMet – storbyuniversitetet / Fakultet for lærerutdanning og internasjonale studier / Institutt for grunnskole- og faglærerutdanning

Prosjektperiode

03.01.2022 - 16.05.2022

[Meldeskjema](#)

Dato	Type
27.01.2022	Standard

Kommentar

Det er vår vurdering at behandlingen av personopplysninger i prosjektet vil være i samsvar med personvernlovgivningen så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjemaet med vedlegg den 27.01.2022. Behandlingen kan starte.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 16.05.2022.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres, og som den registrerte kan trekke tilbake.

Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER

Personverntjenester vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke behandles til nye, uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), og dataportabilitet (art. 20).

Personverntjenester vurderer at informasjonen om behandlingen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

Personverntjenester legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1 f) og sikkerhet (art. 32).

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og/eller rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til oss ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde: <https://www.nsd.no/personverntjenester/fyll-ut-meldeskjema-for-personopplysninger/melde-endringer-i-meldeskjema>

Du må vente på svar fra oss før endringen gjennomføres.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

Personverntjenester vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet. Lykke til med prosjektet!

8.2 Informasjonsskriv og samtykkeerklæring

Vil du delta i forskningsprosjektet

«Konkurransse i kroppsøving på barneskolen»?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å undersøke barneskolelærere sin forståelse av konkurranse i kroppsøving og hvilken effekt konkurranseaktivitet har på elever i undervisningen. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Formålet med dette prosjektet er å få et innsyn i hvordan konkurranse i kroppsøving foregår på barneskoler, hvilket syn lærere har på konkurranse og om de merker forskjell hos elevene fra en undervisningsaktivitet til en annen undervisningsaktivitet. Prosjektet er en mastergrad ved Storbyuniversitetet – OsloMet, som skal ha et omfang på 20 000 ord, noe som tilsier ca. 75 sider.

Problemområdet for dette prosjektet er hvordan konkurranse fungerer i kroppsøving på barneskolen. Problemstillingen for prosjektet er derfor, foreløpig, *hvordan konkurranse fungerer i kroppsøving på barneskolen og om lærere merker endring hos elever fra kroppsøvingsfaget til andre fag?*

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

OsloMet – Storbyuniversitet. Øyvind Førland Standal, professor ved universitetet, er veileder for prosjektet, mens Martin Blaauw Sandell er biveileder.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Denne forespørselen har blitt sendt til et utvalg barneskoler og ansatte i Oslo- og Viken-området. Forhåpentligvis vekker den interesse for å delta som informant hos de det kan være aktuelt for. Du får derfor denne forespørselen siden du faller innenfor kriteriene barneskolelærer som blant annet har/hatt kroppsøving som undervisningsfag.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du blir intervjuet av meg om temaet konkurranse i kroppsøving. Det vil ta ca. 45-60 minutter å gjennomføre intervjuet. Jeg kommer til å spørre litt om din bakgrunn som lærer, f.eks. om din utdanning og erfaring som lærer og ditt forhold til konkurranse. Videre kommer jeg til å spørre mer spesifikt om hvordan du tolker fenomenet konkurranse og om du bruker/har brukt det i undervisningen din. Til slutt vil jeg spørre om hva elever kan lære om konkurranse og gjennom å konkurrere i kroppsøvingsundervisningen. Intervjuet vil bli tatt opp på både en båndopptager som eies av OsloMet og på min mobil, gjennom appen diktafon, og lagres som en lydfil på en passordbeskyttet elektronisk enhet. Ved slutten av prosjektet, 16. mai 2022, vil denne lydfilen slettes permanent. Intervjuet gjennomføres der du ønsker å gjøre det, eksempelvis på din arbeidsplass.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen som helst grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- De eneste som vil ha tilgang til opplysningene vil være forfatter av masteroppgaven, student Eiven Hølmo Solberg, veileder Øyvind Førland Standal og biveileder Martin Blaauw Sandell.
- For å sikre at ingen uvedkommende får tilgang til personopplysningene, så vil jeg erstatte navnet og kontaktopplysningene dine med en kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data og lagre datamaterialet på en egen kryptert mappe på pc-en min.

Du vil ikke kunne gjenkjennes når oppgaven publiseres. Navnet ditt kommer til å bli anonymisert. De eneste opplysningene som eventuelt publiseres er hvor i landet skolen du arbeidet på ligger (ikke mer spesifikt enn «i Oslo» eller «i Viken») og et anslag på omtrent hvor lenge du har jobbet i skolen (ikke mer spesifikt enn «fersk», «erfaren» e.l.). Dette

publiseres siden det kan ha en påvirkning på svarene dine, med tanke på tidligere læreplaner, lokale skikker e.l.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Opplysningene anonymiseres når prosjektet avsluttes/oppgaven er godkjent, noe som etter planen er 16.mai 2022. Da vil alle innhentinger og opplysninger om deg som har blitt samlet inn slettes for godt, det samme gjelder lydopptaket av intervjuet.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- å få slettet personopplysninger om deg, og
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Storbyuniversitetet – OsloMet har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Storbyuniversitetet – OsloMet ved Øyvind Førland Standal (epost: oyfost@oslomet.no).
- Vårt personvernombud: Ingrid S. Jacobsen på epost (personvernombud@oslomet.no)
- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS, på epost (personverntjenester@nsd.no) eller telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig

Øyvind Førland Standal

Student

Eiven Hølmo Solberg

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet [*Konkurransen i kroppsøving på barneskolen*], og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

8.3 Intervjuguide

Intervjuguide:

Info til deltaker før intervjuet begynner:

Innlede intervjuet med å takke respondenten for at den stiller opp.

Fortelle informant om anonymitet til intervjuet. Avklare tillatelse til å ta opp intervjuet (signere samtykkeerklæring). Kort gjennomgang på hvordan intervjuet skal gjennomføres og hvilke tema-spørsmål vi skal innom for å forberede deltaker. Da skal vi innom generelle spørsmål rettet mot deg, konkurranse som begrep, didaktisk bruk av konkurranse i kroppsøving, elevs læring i og gjennom konkurranse og konkurranse i andre fag, før det avsluttes med oppsummering og han/hennes tanker rundt intervjuet. Hvor lang respondenten kan regne med at intervjuet tar (35-45 min). Huske å bemerke respondenten at den når som helst kan be om pause, hoppe over spørsmål og/eller avslutte intervjuet.

I innledningen av intervjuet er det viktig å skape trygghet og sørge for at den som intervjues forstår formålet med studien (målet med dette prosjektet er å få et innsyn i hvordan konkurranse i kroppsøving foregår på barneskoler. Hvilket syn lærere har på konkurranse i kroppsøving og om lærerne merker forskjeller på elevene fra en aktivitet til en annen aktivitet, som i tillegg også kan være variasjon mellom fag).

Presentasjon av meg selv.

Mitt navn er Eiven Hølmo Solberg. Jeg er 27 år og er masterstudent ved Storbyuniversitetet OsloMet. Jeg kommer fra Minnesund i Eidsvoll kommune, hvor jeg også har gått på barne- og ungdomsskole. Jeg gikk 1.året av videregående på Eidsvoll VGS, mens jeg gikk år 2 og 3 på Storhamar VGS på Hamar. Etter dette så har jeg studert årsstudium i kroppsøving på Elverum, gjennomført førstegangstjenesten i militæret og jobbet to år på Ås barneskole i Eidsvoll som assistent og vikar før jeg begynte å studere grunnskolelærer i Oslo. Jeg er glad i fysisk aktivitet og trening og har spilt fotball hele livet mitt, noe jeg fortsatt gjør aktivt i dag.

Problemstilling:

Problemstilling min er: «*Hvordan konkurranse fungerer i kroppsøving på barneskolen og om lærere merker endring hos elever fra kroppsøvingsfaget til andre fag?*»

Temaspørsmål:

Generelle spørsmål:

Starte med generelle spørsmål til informanten. Spørsmål som går på utdanning, lengde på jobb, informants bakgrunn på tematikken.

Konkurranse:

Spørsmål som går på begrepet konkurranse og informantens syn på det.

Didaktisk bruk av konkurranse: (planlegging, gjennomføring og evaluering)

Spørsmål som går på bruken av konkurranse i undervisningssammenheng.

Elevers læring i og gjennom konkurranse:

Hvordan informantene tolker elevers opplevelse av konkurranse og hva de selv tror elever tror at de lærer i- og gjennom konkurranse. Spørsmål som går mot elevene.

Elever i kroppsøving i forhold til andre fag:

Spørsmål som går på om informantene merker at elever har en form for endring i forhold til andre fag. Og hva som kan være ulike årsaker til dette. Og spørsmål som går på konkurranse i kroppsøving kontra andre undervisningsfag.

Avslutning – noen mangler?

Oppsummer intervjuet i korthet. Be informant om å oppsummere og komme med sine viktigste synspunkter på tematikken og hvis sjekk om informant sitter på informasjon hen enda ikke har fått ut eller om informant vil tilføye noe mer.

Nevne mulighet for å kunne ta kontakt hvis det skulle være noe mer som kom opp, dette gjelder også hvis intervjuer plutselig lurer på noe mer til f.eks. noen svar eller tolkninger. Eller vil trekke seg fra studien.

Takke respondent for intervjuet og at hen tok seg tid.

*Skru av lydopptaker og avslutte.

Spørsmål:

Innledning & generelle spørsmål:

Starte med generelle spørsmål til informanten. Spørsmål som går på utdanning, lengde på jobb, informants bakgrunn på tematikken.

- Hva heter du?
- Hvor gammel er du?
- Hvor vokste du opp?
- Hvilke fritidsinteresser har du?
- Hvor lenge har du jobbet som lærer?
- Hvilken utdanning har du?
- Hvilke/hvilket trinn underviser du på nå?
- Hvilke trinn har du undervist oftest på?

Konkurransen:

Spørsmål som går på begrepet konkurranse og informantens syn på det.

- Hva tenker du på når jeg sier «konkurranse»?
 - o Hvorfor det?
- Hvilket forhold har du til konkurranse og konkurransepregete aktiviteter?
- Hvordan tolket du konkurranse i kroppsøving når du selv var elev?
 - o Følte du det skapte vinnere og taper?
- Hvis du skulle gi et eksempel på en typisk konkurransesituasjon, hvordan ville den vært?

- Kan du beskrive noen likheter/ulikheter mellom konkurranse i kroppsøving og organisert idrett og gi noen eksempler?
- Hva er dine tanker om konkurranse sin plass i kroppsøvingfaget?
 - o Hva tror du er grunnen til at det ikke står noe om konkurranse i fagfornyelsen?
- Og hva tror du skal til for at skolen og de rundt ”godtar” konkurranse i skolesammenheng? (Her mener jeg politikere, foreldre og ledelsen)

Didaktisk bruk av konkurranse: (planlegging, gjennomføring og evaluering)

Spørsmål som går på bruken av konkurranse i undervisningssammenheng.

- Pleier du å benytte deg av konkurranseaktiviteter i din undervisning?
 - o Kan du begrunne hvorfor/hvorfor ikke?
 - o I hvilke aktiviteter bruker du konkurranse mest?
- Hva tenker du er negative sider ved konkurranse i undervisningssammenheng?
- Hva tenker du er positive sider ved konkurranse i undervisningssammenheng?
- Hva mener du skal til for at elever opplever gode erfaringer i møte med konkurranse?
- Hva er viktig å tenke på for å inkludere og engasjere alle elever i slike situasjoner?
- Har du noen gang opplevd at enkeltelever ikke vil delta eller melder seg helt ut i slik undervisning?
 - o Hvis ja, hva har du da gjort?

Læringsutbytte i og gjennom konkurranse:

Hvordan informantene tolker elevers opplevelse av konkurranse og hva de selv tror elever tror at de lærer i- og gjennom konkurranse. Spørsmål som går mot elevene.

- Hvilken betydning tror du konkurransepregede aktiviteter har for elevers motivasjon i kroppsøvingfaget?
 - o Tror du konkurranse kan være med på å øke motivasjonen eller innsatsen e.l. for elevene?
 - Hvorfor
- Innsats, motivasjon eller holdninger?
- Hva mener du elever kan lære av konkurranse?

- Hva tror du elever tenker at de lærer gjennom konkurranseaktiviteter eller tror du de tenker over at de lærer i det hele tatt?
- Hvordan tror du elevene opplever en konkurransesituasjon?
- Hvilke hensyn tar du til elever med forskjellige forutsetninger når du skal gjennomføre konkurranseaktiviteter?
- Hvordan oppfatter du at konkurranseaktiviteter påvirker samspeillet mellom elevene?
- Forskning viser at elever som trives med kroppsøving faget bedriver med organisert idrett på fritiden, hva tenker du om dette og hvorfor tror du det er slikt?
- Påpeker du noen gang ovenfor elevene dine hva elevene faktisk lærer gjennom slike aktiviteter?
 - o Hvordan da, hvilke tilbakemeldinger ga du?

Elever i kroppsøving i forhold til andre fag:

Spørsmål som går på om informantene merker at elever har en form for endring i forhold til andre fag. Og hva som kan være ulike årsaker til dette. Og spørsmål som går på konkurranse i kroppsøving kontra andre undervisningsfag.

- Har du noen gang gjennomført konkurranse på en eller annen måte i et annet fag
 - o Hvis ja, kan du forklare dette eller gi et eksempel?
- Opplever du at elever har mer/mindre innsats når det er konkurranse i kroppsøving enn i andre lignende undervisningsaktiviteter i andre fag?
 - o Hvis ja, hvordan da?
- Føler du at elever som er mindre gode i kroppsøving viser større motivasjon og holdninger i andre fag?
- Det samme spørsmålet gjelder for elever som er sterke i kroppsøving. Viser de da mindre motivasjon eller holdninger?
- Hvilke mentale ferdigheter er det som går igjen oftest hos disse elevene som liker kroppsøving?
 - o Har du opplevd eller kjent igjen dette?
 - Hvis ja, hva var det du merket da?
- Det sies jo at fysisk aktivitet fører til økt konsentrasjon ++. Så hvorfor er det ofte slik at de elevene som er mye i fysisk aktivitet ofte sliter i de teoretiske fagene kontra de praktiske? Og at de elevene som er klart sterkest teoretisk ikke liker kroppsøving og det å være i fysisk aktivitet?

Avslutning – noen mangler?

Oppsummer intervjuet i korthet. Be informant om å oppsummere og komme med sine viktigste synspunkter på tematikken og hvis sjekk om informant sitter på informasjon hen enda ikke har fått ut eller om informant vil tilføye noe mer.

- Hvis du skulle oppsummere intervjuet raskt, hva ville du tatt ut som det viktigste når det gjelder konkurranse i kroppsøving?
- Er det noe du sittet inne med som du føler er viktig å si noe om?
- Hvordan opplevde du intervjuet?

Takk for at du stilte opp!

Nevne mulighet for å kunne ta kontakt hvis det skulle være noe mer som kom opp, dette gjelder også hvis intervjuer plutselig lurer på noe mer til f.eks. noen svar eller tolkninger. Eller om du vil trekke deg fra studien så er det bare å si ifra.

Takke respondent for intervjuet og at hen tok seg tid.

*Skru av lydopptaker og avslutte.